

kørekort for hunde bogen

Gode råd om træning

Motivation og positiv forstærkning/markør

Moderne indlæringsprincipper er baseret på motivation og positiv forstærkning. Dvs., at vi i indlæringsfasen altid forsøger at skabe en situation, hvor hunden naturligt vil søge at gøre det, vi ønsker. Vi motiverer hunden til at udvise den ønskede adfærd og roser og belønner (forstærker), når det lykkes. Hunden lærer snart at gentage det, den bliver belønnet (forstærket) for og undlade at gøre det, der ikke giver resultat (opmærksomhed). Vi anvender ikke straf eller negativ forstærkning, da dette hæmmer hundens lyst til at prøve noget nyt og virker stressende på den.

Ved forstærkninger forstås den proces hvorved ønsket eller uønsket adfærd understreges. En positiv forstærkning/markør er det behagelige, som sker i det øjeblik, hunden gør det vi ønsker. Det vil sige at hunden udløser et markør ord for udført korrekt handling, og det belønnes med en godbid, eller bold. En negativ forstærkning er det ubehagelige, hunden oplever forbundet med en uønsket respons.

Belønning (forstærkning): Indlæring af markør ord

Man starter med at finde et ord man normalt ikke bruger i daglig dagen, det skal ikke være dygtig da dette ord bliver brugt i mange andre sammenhæng, og det derfor ikke udløser en belønning hver gang, men det kunne være klick, super eller ci, når ordet er fundet så sætter man sig foran hunden, siger ordet og giver den så en godbid, så den forbinder dette ord med en godbid/belønning, når dette er gjort, så kan man bruge markør ordet i sin træning.

Hvis din hund slet ikke er interesseret i mad, kan du i stedet belønne/forstærke på andre måder. Leg med dig, bold, frisbee eller andre hunde – vær dog opmærksom på, at dette er en stressende form for belønning, men kan bruges, hvis du ønsker fart og intensitet i øvelsen (f.eks. indkald). Berøring (klap, massage eller kæl) kan bruges, hvis øvelsen kræver ro og koncentration – husk dog, at den mundtlige ros altid er at foretrække, da for megen berøring tager opmærksomheden væk fra dig.

Timing:

Skal markør ordet have fuld effekt, skal markør ordet falde omgående, det vil sige inden for ½ sekund efter adfærden er udløst.

I forbindelse med indlæring bruger vi positiv forstærkning/markør. Vi skal huske på at forstærkning har forskellige *vigtighed* for forskellige hunde i forskellige situationer. Nogle hunde er glade for mad og for andre hunde er en bold en bedre forstærkning, berøring og venlig tale er også måder hvorved man forstærker den ønskede adfærd.

En god måde at træne sin færdighed i at sige markør ordet på det rette tidspunkt er, at man bruger en træklods, ja bare en genstand, den holder man i sin hånd, taber den på gulvet, og lige så snart den rammer gulvet, så udløser man det valgte markør ord, man finder hurtigt ud af at det kræver lidt træning før man kan lave denne øvelse, men er vi gode til at sige markør på dette rette tidspunkt, så vil vores hund også få en hurtigere indlæring,

Korte sekvenser og slut med succes:

Træn i korte sekvenser, men gerne flere gange om dagen og brug naturlige episoder til træningen. Stop altid, mens det går godt og din hund stadig virker interesseret. Slut altid med succes.

Det er vigtigt, at du planlægger det moment, du ønsker at indlære. Sæt et mål, tænk øvelsen igennem og inddel den i flere delmål, så får I begge hurtigere og oftere succes, med det resultat, at din hund lærer hurtigere og det hele bliver sjovere.

kørekort for hunde bogen

Kommandoer/signaler og kropssprog:

Hunde kommunikerer primært via mimik og kropssprog, men også ved hjælp af lyde, berøringer og dufte. Du kan hjælpe din hund til hurtigere at forstå, hvad det er, du ønsker, den skal gøre, ved også at bruge mimik og kropssprog, når du træner med hunden. Det er vigtigt, at alle, der træner med hunden, anvender de samme signaler. Lav gerne en liste. Husk, at alle signaler tydeligt skal adskille sig fra hinanden (både lyd- og håndsignaler). Brug kun mundtlige kommandoer, når disse er indlært, også ”Nej”.

Generalisering:

Når du skal indlære en ny adfærd, er det en fordel, at det foregår i rolige omgivelser, da det gør det nemmere for din hund at koncentrere sig, men når din hund har lært betydningen af et bestemt signal (kommando) i én sammenhæng, og den er sikker i øvelsen, er det vigtigt, at du husker at generalisere signalet. Det vil sige, at din hund lærer at sidde på gulvtæppe, glatte gulve, oppe på et bord osv. At din hund lærer at komme, når du kalder både hjemme og ude, i parken og blandt mange mennesker og hunde osv.

Afvænnning

Ignorerer den uønskede adfærd eller afbryd den forbudte adfærd, og start forfra.

Når hunden afbrydes, skal den omgående have ros.

Påvirk hunden til at gøre noget den gerne må gøre

Når den ønskede adfærd udløses, skal hunden have sit markør ord, adfærd belønnes.

Positiv træning

Vores træning er baseret på de nyeste indlæringsprincipper, hvor et **positivt samarbejde** mellem hund og fører har vist sig at give de allerbedste langvarige træningsmæssige resultater og desuden et rigtig godt lederskab overfor hunden.

De nye træningsprincipper benytter såkaldt ”**positiv forstærkning**” som det allervigtigste, hvilket vil sige, at hunden belønnes (mundtlig ros / godbidder / leg el.lign.) for at gøre det, vi gerne vil have den til. Med den rigtige timing, vil dette give en meget hurtig og langvarig indlæring samt et virke-lig godt lederskab.

I den forbindelse er det godt lige at huske på, at godbidder er beroligende og at leg og genstande (legetøj) er ophidsende, hvorfor det er vigtigt at vælge den rigtige form for belønning i forskellige sammenhænge.

Brugen af ”negativ forstærkning” (ryk i linen, NEJ-kommando, vandsprøjt el.lign.) kræver også en MEGET præcis timing fra førerens side, hvis det skal have den ønskede virkning - altså give hunden den besked, at den skal holde op med at gøre en bestemt ting. Hvis en hund f.eks. rejser sig fra en dæk-øvelse og bevæger sig ned mod sin fører, og denne så råber NEJ med vred stemme, irttesættes hunden faktisk for at ville ned til føreren og ikke for at rejse sig fra dæk (den husker kun det sidste). Hvis en NEJ-kommando i denne situation skal have den ønskede effekt, skal NEJ falde præcis i det øjeblik, hvor hunden **tænker på** at rejse sig, hvilket er næsten umuligt for os at forudse.

Hvis hunden ofte irttesættes med NEJ, bliver resultatet tit, at hunden bliver usikker på øvelsen, i stedet for at synes, at det er en sjov øvelse, og så kan det blive meget svært at lære den f.eks. at blive liggende.

De tidligere brugte irttesættelsesmetoder, f.eks. holde hunden fast og stirre den i øjnene eller vælte den om på ryggen og holde den fast, lever desværre i bedste velgående. Disse metoder blev (og bliver det stadigvæk) brugt med det argument, at det er hundens eget sprog, vi benytter, men dette er modbevist af de nyeste

kørekort for hunde bogen

adfærdsforskere. Denne form for irrettesættelse nedbryder i stedet vores lederskab overfor hunden, da den mister tilliden til os som værende gode ledere med overblik (i en ulveflok opfører lederulven sig ikke på denne måde).

Forskellen på positiv og negativ forstærkning er altså kort sagt, at hunden ved den positive for-stærkning får **lyst** til at gøre øvelserne igen og det værste der kan ske i denne sammenhæng er, at den ikke får nogen belønning, hvis den ikke gør det ønskede. Modsat vil en hund, der bliver trænet med negativ forstærkning, få påført et ubehag, hvis den gør noget uønsket, hvilket ofte vil gøre den usikker og passiv, når den hele tiden er afventende på, hvornår næste irrettesættelse falder, da den måske ofte ikke ved, hvad den egentlig bliver irrettesat for, da timingen ikke har været helt korrekt.

HUSK: Ro smitter og vrede stresser – og ikke mindst: **GLADE HUNDE LÆRER HURTIGERE**

Hvis du vil læse mere om disse træningsprincipper, kan vi varmt anbefale 2 af de nyeste bøger om emnet på det danske marked, nemlig ”Helhjertet Hundetræning” og ”Fra hvalp til voksen” – begge skrevet af Adfærdskonsulent Irene Jarnved. Begge bøger kan købes med medlemsrabat hos DKK.

Følge med i line

Hvis en unghund / voksen hund har svært ved at lade være med at trække, når den er i line, er det ofte, fordi den tilhører en race, hvor det ikke falder den naturligt (hvis den f.eks. er lavet til at arbejde selvstændigt på jagt el.lign.) og også fordi føreren (familien) ikke har været fuldstændig konsekvent i træningen, medens hunden var hvalp.

Til det kan siges, at det altså er uhyre svært at være 100% konsekvent i hverdagen, da der er mange situationer, hvor man lige af nemheds skyld fristes til at slække lidt på kravene og måske lader hunden trække, fordi man har lidt travlt den dag, men hver eneste gang man ikke er konsekvent, vil det desværre forsinke indlæringen eller helt ødelægge den, da hunden på den måde aldrig er helt sikker på, hvad den skal – og så vælger den selvfølgelig det, den selv har mest lyst til (nemlig at trække derhen, hvor den kunne tænke sig at komme).

Først skal man lige huske på, at der er forskel på en almindelig luftetur i line, hvor hunden får lov til at snuse (=”læse avis”), tisse o.l., og så en decideret ”følge med”-øvelse, hvor hunden får besked om, at den skal følge med tæt ved fører og med god kontakt til denne. Men de 2 øvelser hænger selvfølgelig sammen og skal begge trænes, hvis man vil have en hund, der går pænt i line i de allerfleste situationer.

Det allervigtigste er at få lavet en ”handlingsplan”, således at man i en periode har mulighed for at være 100% konsekvent (og det gælder altså ALLE, der går med hunden), det er nemlig helt sikkert, at indlæringen ALDRIG vil lykkes, hvis der ofte – eller bare af og til – slækkes på kravene.

Først skal der INDLÆRES et tydeligt og letforståeligt ”følge-med” signal (f.eks. klap på låret + lydsignalet ”FØLG MED” sagt med glad stemme). Det er **meget vigtigt**, at timingen er korrekt, så hunden i starten roses/forstærkes lige præcis i det øjeblik, hvor den virkelig følger med og helst også kigger op (glad ros + MEGET lækker godbid, som ikke bruges i nogen andre situationer). Det er vigtigt, at lydsignalet i starten kun siges, når hunden virkelig følger med, så den **lærer**, hvad signalet betyder – nemlig at den skal gå ved siden af fører i løs line og at den skal blive der, indtil den igen får lov til at gå mere frit omkring i linen.

Til at starte med skal der kun gås ganske korte strækninger, måske kun ganske få skridt, så der er 100% succes – og så skal hunden have en FRI-kommando sagt med neutral stemme og neutralt kropssprog, når ”følge-med”-øvelsen er forbi, der fortæller den, at den nu ikke længere behøver at følge med på denne koncentrerede måde, men kan gå mere frit omkring i linen (men den skal selvfølgelig stadig ikke have lov til at trække).

Når hunden begynder at forstå, at den skal følge med, når den får kommandoen til dette, er det vigtigt at huske at gøre den videre træning sjov og spændende ved at variere tempo og lave retningskift osv.

kørekort for hunde bogen

Nu kommer vi så til den del, der hedder ”luftetur i line”, hvor hunden godt må snuse, tisse osv., bare den ikke trækker.

For ikke at slække på kravene om, at hunden ikke må trække på noget tidspunkt, kan man i stedet for at gå den sædvanlige tur hjemmefra, putte hunden ind i bilen (hvis fører altså har en sådan) og så køre hen til et grønt areal, hvor den enten kan løbe løs, eller hvis dette ikke kan lade sig gøre, så kan der sættes en lang tøjsnor på den, så den selv kan få lov til at brænde noget energi af. At søge efter godbidder (eller genstande) trætter faktisk rigtig meget, så det er også en ide, enten inden gåturen eller på det grønne areal; husk at søge betyder at bruge næsen.

Når hunden så har fået lov til at bruge noget energi, får den almindelig line på igen og så er tiden kommet til at træne både ”følge-med”-øvelsen, hvor hunden får besked om at følge fører tæt, og også øvelsen ”være fri i line” uden at trække.

... 2 Følge med

Hvis hunden trækker, når den får den almindelige line på, er det **MEGET VIGTIGT**, at fører standser op, **LIGE PRÆCIS** i det øjeblik, hvor linen bliver stram og at fører ikke går en mm, før linen er slap igen – og dette uanset, hvor mange gange fører må standse op, eller hvor længe denne må vente på, at linen bliver slap. Lige præcis i det øjeblik, hvor linen bliver slap, roses selvfølgelig med glad stemme + evt. godbid som forstærkning.

Med konsekvent træning på **HVER ENESTE** gåtur i en periode, hvor hunden **LÆRER**, at den ikke kommer nogen vegne, når den trækker, og hvor den også lærer at reagere på et specifikt signal, der betyder, at den skal følge fører tæt, når denne beder om det, kan dette godt læres af enhver hund – men **ALDRIG** med ryk i linen eller skæld ud, da hunden så vil forsøge at trække væk fra det ubehagelige – og så er effekten jo det modsatte af det ønskede.

Et par ord om halsbånd / liner:

En flexline kan være en rar ting at benytte på sikre steder, men ikke så længe hunden ikke har lært, at den ikke må trække, da den jo netop skal trække for at komme fremad, når den har en flexline på; en lang tøjsnor er meget bedre.

Undlad brug af kædehalsbånd, da dette kan skade din hunds strube og nakke, hvis den trækker meget; og så er det desuden utroligt ubehageligt for hunden med den konstante metalliske raslelyd.

Ofte får hunden et bedre ”træk” med en almindelig sele i stedet for et halsbånd. Til ”kroniske” trækkere kan en næsegrime (Gentle Leader / Halti) også være en stor fordel. Den skal – efter tilvænning – bruges på **HVER** tur en periode i starten, indtil hunden finder ud af, at det faktisk er muligt at gå på normal måde. Hvis hunden belønnes med jævne mellemrum, vil den lære, at det kan betale sig. Prøv efter et stykke tid med almindelig line – men fortsæt evt. med at bruge grimen på steder med megen uro, hvis det fortsat er et problem.

Bemærk at ovennævnte grime ikke har nogen kæde – der findes i handlen en grime med kæde (FH-grimen), men da denne påfører hunden smerte, når den trækker frem, må den frarådes. Det samme gælder den type sele, der har en tynd snor ned under armhulerne, da den også påfører smerte og kan give alvorlige sene-skader.

kørekort for hunde bogen

Hundens mentale udvikling:

4 måneder ↓ 7 måneder	Rolig periode	<ul style="list-style-type: none">• "Hvalpe-licensen" udløber og voksne hunde vil begynde at irrettesætte hvalpen• God indlæringsperiode
7 måneder ↓ 10 måneder	Fysisk kønsmodning	<ul style="list-style-type: none">• Hundens "teenage"-periode• Kan være en problemperiode med hormoner i kog• Kan have tendens til større usikkerhed• Lyst til fysisk udfoldelse• Udforskningstrang – opmærksomheden rettes mod omverdenen• Ikke den store selvkontrol• Svingende koncentrationsevne• Fortrinsvis velkendte øvelser – kun lidt nyt
10 måneder ↓ 17 måneder	Rolig periode	<ul style="list-style-type: none">• Selvkontrollen øges• Opmærksomheden rettes igen mod ejeren• Omgangen med artsfæller er fortsat af stor betydning – også det bare at gå tur sammen med andre hunde er en god socialisering• Kan have tendens til større usikkerhed
17 måneder ↓ 22 måneder	Psykisk modenhed	<ul style="list-style-type: none">• God periode, hvor hunden finder sin plads i flokken (familien)• Tester evt. lederskabet for at se, hvor langt "elastikken kan trækkes" – ignorer udfordringen og hold fast i rolig og venlig konsekvens
22 måneder ↓ 5-8 år	Den voksne hund	<ul style="list-style-type: none">• NB! Nogle af de store racer er først "rigtigt" voksne 30 måneder gamle• Ved godt forarbejde en stabil periode• Træning og samarbejde giver en god samhørighed• Hunden skal fortsat aktiveres mentalt
5-8 år ↓ ??	Den ældre og gamle hund	<ul style="list-style-type: none">• De fysiske funktioner nedsættes• Pas på overvægt, muskelstivhed, nedsat syn, tandpleje og gigt• Skal fortsat stimuleres mentalt

kørekort for hunde bogen

Indlæring af kontakt

Kontakt er selvfølgelig grundlaget for alle øvelser; det er derfor en rigtig god ide at lære sin hund en kommando, der betyder, at den skal kigge op og derefter holde kontakten med fører. Lydsignalet skal som altid være tydeligt og letforståeligt, for eksempel "kig op".

Indlæringen starter på et uforstyrret sted, hvor man sætter sig stille og roligt sammen med sin hund og når den af sig selv tager øjenkontakt, roses den med stemmen og får en godbid som forstærkning. Hvis den ikke af sig selv kigger op, kan man holde en godbid op foran sine øjne samtidig med, at man siger hundens navn med glad stemme. I præcis det øjeblik, den kigger op, siger man lydsignalet og belønner/forstærker. Lydsignalet må endelig ikke bruges, FØR hunden kigger op.

Hvis hunden er meget svær at få øjenkontakt med, er det vigtigt at kigge lidt væk, da det på hundesprog er truende at stirre direkte på hinanden og nogle hunde er mere opmærksomme på dette end andre (f.eks. hyrdehunde). I den situation kan venlige smaskelyde også gøre hunden mere tryk.

Det er vigtigt, at hunden i begyndelsen belønnes, straks den tager øjenkontakt. Derefter skal den gradvist lære at holde kontakten i et halvt, et helt og derefter flere sekunder, inden den får sin belønning/forstærkning. Hvis den når at kigge væk, inden den belønnes, er man gået for hurtigt frem i indlæringen, og så må man gå tilbage og belønne tidligere.

Mens hunden holder kontakten, skal man rose den stille og roligt og gentage lydsignalet, inden man giver godbiden og afbryder øvelsen med en "Fri"-kommando sagt med neutral stemme og neutralt kropssprog.

Først når hunden er helt sikker i kontaktøvelsen på et uforstyrret sted, udsætter man den gradvist for forstyrrelser. Hver gang man øger sværhedsgraden med forstyrrelser, begynder man forfra med korte kon-centrationssekvenser på stedet, hvor man igen gradvist øger den tid, hunden skal holde øjenkontakten.

Indkald

Også indkald er baseret på god kontakt og for at få den største mulighed for succes i alle situationer, er det meget vigtigt at have et specifikt indkaldssignal, f.eks. "HER" sagt med rigtig glad stemme, der får de "røde lamper" til at blinke, når hunden hører dette – nemlig "jubiiii, nu kan jeg løbe over til min ejer og få en lækker godbid".

Ved indlæringen af indkaldssignalet er det en rigtig god ide at benytte sig af superlækre godbidder (f.eks. leverguffer), som så IKKE må benyttes til andre øvelser – dette vil være med til at gøre den positive oplevelse fra hundens side endnu større.

Indlæring foregår ved at man vælger et specifikt indkaldssignal, som man er helt sikker på, at man ikke bruger i andre sammenhænge, og så sætter man sig hjemme i stuen uden forstyrrelser og siger ordet til sin hund, mens den samtidigt får en af de superlækre godbidder. Dette gentages nogle gange, hvorefter man holder pause. Dette prøves nogle gange uden forstyrrelser og så gøres afstanden til hunden længere og derefter introduceres forskellige forstyrrelser.

Et sådant specifikt indkaldssignal må ikke på nogen måde misbruges i andre sammenhænge, da det så lynhurtigt mister sin værdi. Det er også vigtigt, at der ALTID vanker en godbid, når hunden kommer løbende efter at have hørt signalet.

Leverguffer – Hundens bedste godbidder

Her er en opskrift på godbidder uden konserveringsmidler og farvestoffer, som dufter himmelsk for en ”hundenæse”:

Fremgangsmåde:

1. Kog et stykke lever ca. ½ time – den skal kun simre, for hvis den koger for hårdt, bliver den løs og vil smuldre; bemærk, at lever fra kvæg eller vildt er mere fast i det end svinelever.
2. Lad leveren køle af, så den bliver mere fast, og skær den så i små stykker – ca. ½ cm på hver led.
3. Fordel leverstykkerne på et stykke bagepapir og tør dem i ovnen ved 100° ½ - 2 timer alt efter, hvor hårde og tørre, man gerne vil have dem.
4. Helt tørre holder de sig evigt og dufter stadig godt, men man kan også nøjes med at tørre leveren ½ - 1 time, indtil guffen er gummiagtig og tør på overfladen. Den er så stadig bekvem at have i lommen, uden at den fedter.
5. Holdbarheden på de sidste kan kun klares ved at hele portionen fryses ned og der så tages guffer op, så der er nok til et par dage ad gangen.

Husk:

Det er ikke størrelsen på guffen, der er afgørende for hunden, men det at den har noget godt i vente, der dufter himmelsk. Jo mindre stykkerne er, des flere kan hunden tåle, for lever er ret kraftig spise.

Levergufferne kan også blandes med "almindelige" godbidder og duften vil så smitte af på disse, der bliver mere velduftende – og mere spændende.

For leverguffer gælder det samme som for alt nyt foder, langsom tilvænnning i små doser blandet op i de guffer, som hunden er vant til at få.

Når alt dette er sagt, så er det altid en god ide at veksle mellem forskellige slags guffer for at holde motivationen i top. Vi spiser heller ikke engelsk bøf hver dag – det ville trods alt nok blive lidt trivielt i længden.

Skal hundens tænder børstes ?

Alle hunde har faktisk brug for, at vi gør mest muligt for at forebygge plak og tandsten. En hund med sunde tænder undgår mange problemer og sygdomme i såvel munden som andre steder i kroppen.

Tandbørstning medfører en mekanisk rensning af tænderne og kan godt foregå bare med tandbørste og vand, men ved at benytte en speciel hundetandpasta opnår du dog flere ting. Slibemidlet i tandpastaen giver en bedre rensning af tænderne end vand alene, og det tilsatte smagsstof medfører normalt, at hunden accepterer tandbørstningen bedre. Det tager dog altid nogen tid at vænne en hund til at få børstet tænder, men jo yngre den er, når du begynder, desto hurtigere vænner den sig til det, og desto mere effektivt bliver det.

Du kan også gøre meget for at holde din hunds tænder rene med specielt foder. Der findes forskellige typer tørfoder, der har en størrelse og konsistens, som kræver et større tyggearbejde af din hund. Når hunden tygger, sker der en mekanisk rensning af tænderne. Desuden indeholder nogen typer af tørfoder også stoffer, som binder spyttets indhold af calcium. Tandsten dannes nemlig, når der indlejres calciumforbindelser fra spyttet i plak belæggningerne.

kørekort for hunde bogen

Der findes også forskellige tandrensende tyggestænger på markedet. Princippet i disse er en kombination af mekanisk rensning og calciumbindende midler samt indhold af et eller flere stoffer til at modvirke bakterie-udvikling og dårlig ånde.

Også et godt marvben fra kalv og okse er meget velegnet til at rense hundens tænder. Fidusen er, at benet skal være så stort, at det ikke kan knuses. I stedet vil hunden gnave marven ud, og ved dette arbejde får den rensset tænderne mod kanterne.

Husk, at små hunderacer har lige så meget lyst til og brug for at tygge og gnave som store racer. Det er et spørgsmål om, hvad de er blevet vænnet til som hvalpe.

Helt op til 85 procent af alle hunde over tre år har tandsygdomme, der skyldes plak. Derfor er det en rigtig god ting at forebygge dette ved at benytte så mange af ovennævnte muligheder som muligt.

Hvorfor får hunde tandsten?

Langt den hyppigste årsag til tandsten er, at hunden ganske enkelt bruger sine tænder for lidt. Hunden er fra naturens side skabt som et rovdyr og har derfor fået kraftige tænder, der kan flænse og tygge f.eks. hud, knogler og råt kød. I moderne hundefoder er der for få fibre og for lidt struktur, og det betyder, at hunden ikke får brugt sine tænder tilstrækkeligt. Når tænderne ikke bliver brugt og slidt, opstår der belægninger af foderrester og bakterier på tænderne langs tandkødsranden. Hvis belægningerne ikke fjernes regelmæssigt, bliver der aflejret kalksalte fra spytet i belægningen og dannet tandsten.

Bortløbne hunde – hvad gør du

Fremmede hunde

Alle hunde født efter 1. jan. 1993 skal være ID-mærkede og registreret i Dansk Hunderegister med oplysninger om, hvem der ejer hunden.

ejer løs hund

Hvis man støder på en ejer løs hund, starter man med at se, om der er et hundetegn, hvor ejerens nummer er på, er det ikke tilfældet så. Kontakter man så nærmeste politi og aftaler, om den skal afleveres på politi-stationen, eller om politiet kommer og henter den for efterfølgende evt. at anbringe den i en hunde-pension, evt. om hunden kan blive hos dig.

Vær opmærksom på, at politiet har **pligt til** at tage sig af bortløbne hunde (der er hørt ex. som at hunden nok selv finder hjem, hvis den slippes ud igen o.l.).

Spørg politiet, hvor hunden bliver anbragt og hvordan de vil sikre sig, at den bliver scannet med en elek-tronisk scanner, så man kan aflæse, om den evt. har et chipnummer. Det er nemlig politiets opgave, at dette sker.

Det er også politiets opgave at kontakte Dansk Hunderegister tlf. 70 277 477 eller www.hunderegister.dk (politi, Falck og dyrlæger har online adgang til deres database døgnet rundt).

Hvis du gerne selv vil følge op på sagen, så sørg for at politiet har dit navn og telefonnummer. Bed den vagthavende betjent om at læse højt for dig, hvad han/hun har noteret om sagen, så der ikke er misforståelser.

kørekort for hunde bogen

Hvis din egen hund bliver væk

Sørg for, at din hunds hundetegn altid er forsynet med gældende mobilnummer, så man kan få fat på dig hele døgnet.

Kontakt med det samme politiet både i din egen politikreds og i nabopolitikredsene. Desværre har politiet ikke et enkelt system til at orientere hinanden på tværs af politikredsene og en bortløben hund kan nå vidt omkring.

Når du har talt med vagthavende, så bed ham/hende læse op, hvad der er noteret om sagen.

Insister på at få oplyst, hvor politiet rent fysisk anbringer optagne hunde, så du selv kan kontakte stedet og høre, om de har fået indbragt din hund.

Sæt opslag op i lokalområdet – og HUSK at tage disse ned igen, når hunden er fundet.

Sakset fra HUNDEN marts 2005

Daglig pleje

Tænder: Hunde er rovdyr og har skærende tænder - kun de bagerste tænder er flade og knudrede og ligner menneskets kindtænder. En voksen hund har mellem 40-42 tænder, hvis den har dem alle sammen. Især tandsten bør man holde nede på et absolut minimum, da dårlig mundhygiejne kan forårsage alvorlige sygdomme. Der gror nemlig bakterier i tandsten og hvis disse belægnings får lov til at blive siddende, kan det udvikle sig til tandkødsbetændelse. Hvis denne ikke behandles kan det resultere i andre sygdomme såsom løse tænder, tandrodsbetændelse, eller mundbetændelse. Via blodet kan betændelsen så sprede sig til andre organer, som nyrer, hjerte, hjerteklapper og lunger, hvilket i værste fald kan være livstruende. Jo oftere man renser sin hunds tænder, des bedre (gerne 2-3 gange om ugen), men bare en gang om ugen er med til at fore-bygge udviklingen af tandsten (**sæt X i din kalender**, så du ikke glemmer det).

Negle / kløer: Neglen (eller kloen som den også kaldes) består yderst af et hornlag, som kan være gennem-sigtigt eller sort. Under hornlaget ligger "nerven", der på gennemsigtige negle kan ses som den lyserøde struktur inde i neglen. Hvis neglen ikke slides af sig selv, må vi træde til med negleklipping.

Hvor ofte neglene skal klippes er svært at sige generelt. Man kan selv teste ud fra en regel, som siger, at når hunden, står på et hårdt underlag i hvile, må den ikke have nogle af neglene i underlaget.

Oftest skal f.eks. vildt- og ulvekløer klippes hyppigere end de øvrige, da de ikke slides af sig selv. Disse kløer kan faktisk vokse i ring og bore sig ind i benet, hvis ikke de klippes regelmæssigt.

Neglen skal klippes således, at den bliver plan med underlaget. Pas på ikke at klippe for tæt på nerven. En blødende negl gør ikke bare ondt, den kan også være indgangsport for infektioner.

Sørg også for at klippe evt. pels mellem trædepuderne lige over, så det flugter med trædepuden.

Ører: Øregangen hos hunde løber i en 90 graders vinkel. Den består af en lodret og en vandret del.

Det er naturligt, at der produceres ørevoks hos hunde. Mængden af ørevoks varierer meget fra hund til hund, men for de flestes vedkommende er et "normalt" øre, pænt lyserødt og uden voks, men dog med en fin, tynd og fedtet "film" på indersiden af øret. Voks og hår kan dog samle sig som en prop i den vandrette del. En sådan prop laver lokal irritation

kørekort for hunde bogen

og bevirker, at hunden får ondt i ørerne.

Generelt kan man sige, at ørerne skal efterses, når hunden begynder at have symptomer på irritation.

Ørerne renses ved at fugte et stykke vat med ørerens, og forsigtigt tørre det overskydende voks og snavs i øresneglen væk. Brug *aldrig* vatpinde, da de kan knække, og du risikerer at presse en ørevoksprop længere ned i øregangen. I værste fald kan du komme til at sprænge hundens trommehinde.

Evt. hår i øregangen skal jævnlige plukkes væk, således at øregangen er fri og der kan komme luft til øret.

Hud: Hundens pels og hud har et naturligt fedtlag, som beskytter hunden mod hudinfektioner. Det er meget vigtigt at benytte en speciel hundeshampoo ved vask, da hundens hud har en neutral pH-værdi, mens menneskets hud har en mere sur pH-værdi.

Hunde har svedkirtler spredt over kroppen - de producerer et sekret, der ved bakteriers hjælp nedbrydes til den karakteristiske "hundelugt". Disse svedkirtler er ikke inddraget i temperaturreguleringen. Derimod findes der almindelige svedkirtler mellem trædepuderne. Hundens pels giver isolering mod overophedning - stærk varme får hunden til at producere sved mellem trædepuderne. Det vigtigste er dog fordampning fra vejrtrækningen - derfor halser hunde, når det er varmt.

Temperatur: Hundens normaltemperatur ligger mellem 38°C og 39°C; hundens snude kan ikke bruges som målestok for, hvorvidt hunden er syg eller ej. Ved temperatur over 39,5°C bør dyrlægen kontaktes.

Vægt / overvægt: Overvægt skyldes, at hunden indtager flere kalorier, end den forbruger – så enkelt kan det siges. Overvægt kan f.eks. afsløres ved at føle ned langs hundens ribben. Hvis man næsten ikke kan føle ribbenene, er hunden overvægtig.

Overvægt kan indirekte forårsage eller forværre mange andre sygdomme, f.eks. ledproblemer, diskusprolaps, lunge-, hjerte- og leversygdomme, sukkersyge, og mave-/tarmproblemer.

Overvægt kan også medføre hudsygdomme, problemer med at udholde varme, nedsat modstandskraft mod infektionssygdomme, nedsat livskvalitet og nedsat levetid. Desuden kan overvægt give øget risiko i forbindelse med bedøvelser og kirurgiske indgreb.

Uddrag af hundeloven

- Besidderen af en hund skal sørge for, at hunden, fra den er 4 måneder gammel, bærer halsbånd forsynet med et skilt, der angiver besidderens fulde navn og adresse.
- Alle hunde skal være registreret i Dansk Hunderegister med oplysning om, hvem der ejer hunden.
- Alle hunde født efter 1. jan. 1993 skal være ID-mærkede på en af følgende måder:
 - tatovering i højre øre
 - tatovering i højre lyske
 - elektronisk chip, som er anbragt under huden på venstre side af halsen (usynlig)
- Det påhviler besidderen af en hund at holde den ansvarsforsikret.
- Hunde skal normalt være i snor. På strandbredder må hunde, hvis man kan styre dem, være løse i perioden fra 1. oktober til 31. marts. I nogle statsskove er der særlige hundeskove, hvor man må færdes med løse hunde.
- I byer og områder med bymæssig bebyggelse er det forbudt at lade hunde færdes på gader, veje, stier eller pladser m.v., der er åbne for almindelig færdsel, uden at de enten føres i bånd eller er ifølge med en person, som har fuldt herredømme over dem. Føres hunde i bånd, skal dette være så kort, at hunden holdes tæt ind til ledsageren.

kørekort for hunde bogen

- Hundehvalpe, der er under 8 uger gamle, må ikke overdrages, med mindre moderen følger med kullet.
- Der må ikke foretages kosmetiske operationer på dyr. Visse jagthunderacer (Ruhåret Hønsehund, Weimaraner, Vizsla, Breton) må dog få halen kuperet, og det skal foretages af en dyrlæge, inden hunden er fem dage gammel.
- Det er forbudt at anvende halsbånd, som ved fjernbetjening kan påføre hunden et elektrisk stød, samt “usynligt hegn”, der også giver hunden stød.
- Det er forbudt at holde kampracerne Pitbull-Terrier og Tosa samt blandinger af disse.
- Politiet har bemyndigelse til at gribe ind, hvis en hund angriber eller forulemper andre, men også hvis der er grundlag for at antage, at en hund kan være farlig for sine omgivelser. Besidderen kan blive pålagt, at hunden altid skal føres i snor, være forsynet med mundkurv eller begge dele, når den ikke holdes indelukket, eller træffe afgørelse om at lade hunden aflive.

Hundesprog - de dæmpende signaler

- Hundesprog indeholder en stor variation af signaler, hvor de anvender krop, ansigt, ører, hale, lyd, bevægelse og udtryk for at give beskeder til hinanden – især anvender de mange forskellige dæmpende signaler, som bruges til at undgå og løse konflikter, for hunde vil næsten altid forsøge at undgå konflikter, hvis de føler, at de har en mulighed for det.
- Signalerne bruges af hundene dels til at sende beskeder til hinanden, men også til at berolige sig selv, hvis den er i en situation, hvor den føler sig usikker.
- Hundens medfødte evne til at bruge signalerne forsvinder let, hvis den ikke får lov til at udvikle sit sprog ved f.eks. at være sammen med artsfæller, men heldigvis kan de ofte genlæres.
- Signalerne bruges enten alene eller flere sammen, alt efter hvor kraftigt/tydeligt budskabet skal være.
- Hvis vi studerer de signaler hunde bruger overfor hinanden og selv anvender dem, forbedrer vi vores evne til at kommunikere med vores hunde og bliver i deres øjne bedre og mere kompetente ledere.

DREJE HOVEDET:

To hunde, der mødes, vil oftest dreje hovedet væk fra hinanden et kort øjeblik.

Din hund kan dreje hovedet til siden, når den møder en anden hund, hvis den gerne vil have, at den anden hund skal dæmpe sig – hvis den f.eks. kommer for hurtigt eller for direkte hen imod den, i stedet for at gå i en bue, som er det mest høflige på hundesprog.

Din hund drejer måske hovedet til siden, når du bøjer dig ind over den, for at fortælle dig, at den føler sig lidt utilpas ved situationen.

Du kan selv dreje hovedet til siden, hvis din egen hund, eller en anden, bliver usikker.

Du kan gøre øjnene mindre og sænke øjenlågene for at gøre blikket blødere og lade være med at stirre direkte (=truende) på hunden.

VENDE SIG VÆK:

At dreje siden eller hele ryggen til virker meget dæmpende – dette gør hunde f.eks. når de leger, og det bliver lidt for vildt eller en anden hund knurrer, eller hvis et menneske virker meget truende; når unge hunde plager ældre, vil den ældre ofte vende ryggen til.

Hvis du trækker hårdt i linen, vil din hund ofte vende sig væk eller måske trække endnu mere i linen.

Du kan dreje dig væk, hvis en hund viser usikkerhed; eller hvis en hund kommer springende imod dig.

Hvis din hund er voldsom og springer op – vend da ryggen til den.

SLIKKE SIG OM NÆSEN:

En meget hurtig bevægelse med tungen – nogen gange svært at få øje på.

kørekort for hunde bogen

F.eks. ved mødet med andre hunde, eller hvis du, eller en fremmed, holder fast i den.

Du kan bruge det ved at slikke dig om munden og du kan også fint supplere det med en smasken.

GÅ LANGSOMT:

Bevægelser, der bliver langsommere og nogen gange så langsomme, at der næsten ikke er nogen bevægelse, har en dæmpende effekt.

Hvis du hopper, vinker, og råber meget for at få din hund til at løbe hurtigere, opnår du ofte det modsatte, hunden bevæger sig langsommere for at dæmpe dig.

Hvis du f.eks. siger dæk med en meget hård stemme, vil din hund måske lægge sig langsomt for at forsøge at dæmpe din vrede.

Du kan bruge det, når du går hen imod en hund, som du skal sætte snor på, jo langsommere du bevæger dig, jo større er chancen for at få den til at stå stille.

SÆTTE SIG:

Enten at sætte sig med ryggen til eller bare sætte sig ned, når en hund nærmer sig, er et tydeligt signal, f.eks. hvis det er ved at blive mørkt. Hvalpe og unghunde bruger det ofte, da det kan ses på lang afstand og ikke kan misforstås.

Du kan bruge det ved f.eks. at sætte dig ned, når din hund er stresset og ikke kan slappe af. Få dine gæster til at sætte sig ned, hvis du har en hund, der er lidt usikker på fremmede.

LÆGGE SIG:

At lægge sig på ryggen med maven blottet er et meget tydeligt signal.

At lægge sig med maven mod jorden er også et dæmpende signal, der ofte bruges af højt rangerende hunde, som floklederen.

Din hund lægger sig måske ned som hvalp, når legen bliver for voldsom, eller som voksen, når unge hunde ser ud til at være bange for den. Måske bruger hundene det, når de bliver trætte af at lege og vil dæmpe de andre.

Du kan lægge dig ned, når din hund er stresset og "plager" dig – læg dig ned på sofaen.

GABE:

Din hund vil måske gabe, når du går ind hos dyrlægen, når der er uro i familien, børnene bliver højrøstede, eller du råber til børnene, når du holder den fast, og i mange andre situationer, hvor den føler sig usikker eller vil være med til at dæmpe en konflikt.

Du kan gabe, når din hund føler sig usikker eller er urolig, eller når du ønsker, at den skal dæmpe sig lidt.

SNUSE:

Snusen kan være en kort bevægelse ned mod jorden eller gulvet og op igen, eller det kan vare i længere tid.

Din hund snuser måske i jorden, når en anden hund nærmer sig, når nogen går lige imod den, eller hvis en pludselig situation opstår.

Hvis du kalder på din hund, måske lidt irriteret – kan den finde på at snuse i jorden flere gange på vej hen til dig for at dæmpe din vrede.

Du kan sætte dig ned på hug og pille lidt i græsset – er nok det nærmeste vi kan komme dette signal.

GÅ I BUE:

At gå i en bue eller en lille smule væk fra en anden hund eller person, er et signal – enten er hunden usikker eller vil gøre en anden hund sikker.

Normalt går hunde ikke direkte hen til hinanden – de gør det måske, mens de bruger andre klare signaler, men det opfattes som uhøfligt og de fleste prøver at undgå det.

Du kan gå i en bue, hvis du møder en usikker hund – også hvis du møder en hund, der sender dæmpende signaler, så gå i en bue udenom den.

kørekort for hunde bogen

GÅ IMELLEM:

At gå fysisk mellem hunde eller mennesker er et signal.

Når hunde eller mennesker, eller en hund og et menneske, bliver for tætte og situationen måske bliver anspændt set med hundens øjne, går mange hunde imellem for at skille parterne ad og undgå konflikt (nærhed er nemlig altid farligt for hunde – tæt på tænderne, der kan bide).

Måske når du tager et barn på skødet, vil din hund gå imellem, når du danser med din mand/kone, eller sidder tæt sammen med din ven/veninde i sofaen.

Du kan gå imellem, når hunde bliver anspændte, og når din hund bliver usikker eller bange i en situation.

ANDRE SIGNALER:

REJSE BØRSTER:

Hunden kan rejse hårene på den forreste og bageste del af ryggen. Det sker ved aggression, oftest kombineret med en del angst og ved en konflikt, Et signal om, at modparten skal holde afstand.

Det er dog stærkt individuelt, hvor kraftig påvirkning, der skal til, før hunden rejser børster. Signalet skal derfor altid sammenholdes med andre udtryk. Rejsning af hårene, især på den forreste del af ryggen, ses også hos den meget selvsikre, overlegne hund.

En selvsikker, dominant hund står solidt og bredt på forbenene og med kropsvægten lagt fremefter. En mere underlegen hund sænker bagparten og prøver at syne lille. Indtrykket af stor eller lille har ikke noget med hundens reelle størrelse at gøre

KNURRE:

Et signal om, at modparten skal holde afstand.

FARE FREM IMOD:

Et signal om, at modparten skal lave afstand.

Der er mange flere signaler, men ovennævnte er rigtigt gode at huske på.

Møde andre hunde / Konflikter mellem hunde

De allerfleste hunde vil selvfølgelig gerne i kontakt med deres artsfæller og som regel giver det da heller ikke nogen problemer, især hvis hundene er løse og vant til at være sammen med andre hunde, derimod kan det godt give nogle problemer, hvis hundene er i snor, da de ofte vil føle sig lidt hæmmede, da de jo ikke kan komme væk, hvis de skulle ønske dette.

Hvis hunden opfører sig uhensigtsmæssigt og man så siger NEJ til den med vred stemme, eller rykker hårdt i linen, samtidigt med at den ser på den anden hund, vil den forbinde irettesættelsen med det, den ser på og måske få en ide om, at der faktisk er fare på færde – hvorfor skulle dens fører ellers blive så vred ?

Resultatet kan blive, at hunden bliver usikker overfor andre hunde og farer frem for at skræmme dem væk. For hvis hunden kommer i en situation, som den ikke kan håndtere, ex. for tæt kontakt, så er den eneste løsning set fra dens side at fare frem imod den anden hund (på hundesprog betyder det at ”gå frem imod” nemlig ”gå væk”/lav afstand).

At være udfarende har altså ingenting med lydighed eller dominans at gøre – der er stærke følelser bag og sådanne følelser kan ikke kommanderes væk. Et barn bliver jo heller ikke mindre bange for hunde, hvis det bliver skældt ud, hvis det viser angst for en hund.

kørekort for hunde bogen

Unge hunde opfører sig ofte på den måde, mens de er i puberteten. På den ene side vil de mægtig gerne i kontakt med den anden hund, men på den anden side kan det være utroligt stressende, at nærme sig en hund, man ikke kender, f.eks. på hver sit fortov over lang afstand, og så stiger stressniveauet til et niveau, hvor det ikke kan styres længere og så oplever man, at hunden gør og laver udfald, selvom den egentlig ikke har noget problem med at hilse, når først den er helt tæt på den anden hund.

Hvis hundene er nået dertil, at de hilser på hinanden, skal der være så løs line som muligt. Det er også virkelig vigtigt, at fører kender sin hunds begrænsning, så den kan lokkes væk, inden den synes, at situationen bliver uoverskuelig, så den føler, at den eneste mulighed er at lave udfald. Nogle hunde bliver mest usikre, når de skal til at gå videre, da den jo så er nødt til at vende ryggen til den anden og for lige at være på den sikre side, vælger nogle hunde så at lave udfald for at fortælle den anden hund, at nu skal den altså lave afstand / gå væk. Også her er det en god ide at gå imellem de 2 hunde for at vise, at man er den, der tager ansvar, inden situationen opstår.

Ligeegyldigt om den uønskede opførsel skyldes usikkerhed, stress, eller måske en kombination, kan venlig og konsekvent træning lære hunden, hvordan det er mest hensigtsmæssigt at opføre sig. Når hunden bare kaster et blik mod den anden hund, roses den MED DET SAMME – men det skal selvfølgelig være før, den knurrer, laver udfald el.lign. Skulle situationen alligevel opstå, så skal fører lave afstand mellem sin egen hund og den anden hund, ved at få lokket hunden med væk, eller fysisk gå imellem de 2 hunde, så der på den måde kan laves afstand.

Det er også en god ide at gå i en bue forbi den anden hund, eller helt at ændre retning, da det på hundesprog er provokerende at gå direkte mod hinanden.

En anden mulighed er at standse op og stille sig mellem sin hund og den anden hund – dette signal betyder nemlig på hundesprog, at man tager ansvar. Endelig kan man få endnu mere ro på hunden ved at sætte sig på hug foran den og så have godbidder parat, som den kan belønnes med, når den forholder sig roligt; brug kun sit, hvis dette er helt indlært og hunden kan koncentrere sig om at adlyde, hvilket ikke alle hunde kan, hvis stress-niveauet er meget højt. En hund med meget højt stress-niveau vil som regel heller ikke spise godbidder.

Se hvad jeg siger

Hunde taler ikke samme sprog som os mennesker, alligevel kan de godt lære at reagere korrekt på udtalte ord (=lydsignaler). De kan f.eks. lære at komme på lydsignalet "kom". De kan også lære indviklede øvelser som at gå sidelæns til højre f.eks. på lydsignalet "ryk". Forskere har bevist, at hunde kan lære at skelne mellem mere end hundrede talte menneskelige ord. Men det er selvfølgelig ikke selve ordene hunden forstår – i dens ører er det bare en specifik lyd, der udløser en bestemt handling.

Men hvordan lærer hunde så at forbinde specifikke lyde med bestemte handlinger? For eksempel at "sit" betyder, at den skal bøje i knæene og sætte bagdelen i jorden, men beholde forbenene strakt.

Ved brug af moderne motivationstræning lærer hunden f.eks. "sit" ved, at føreren holder en hånd med en godbid op foran hunden og så afventer, at denne på et tidspunkt af sig selv sætter sig ned, hvorefter den får ros og godbid (forstærkning). Først når den sætter sig ned, hver gang den ser håndtegnet – og altså selv har regnet ud, hvad der udløser ros/godbid – sættes et lydsignal på, f.eks. "sit".

Grunden til at ovennævnte fremgangsmåde virker, er at man har kunnet konstatere, at hunde lærer meget bedre ved at blive indlært på håndsignaler end på ord (lydsignaler/kommandoer), da de selv bruger kropssprog i deres indbyrdes kommunikation og derfor er vant til at iagttage og tolke, det de ser – meget mere end det, de hører.

kørekort for hunde bogen

Mange er overbevist om, at deres hund til fulde forstår et lydsignal, men det er ofte slet ikke tilfældet – hvis du vil prøve at kontrollere, om **din** hund nu også forstår et givent lydsignal, så prøv at lave følgende forsøg:

1. Start med at bruge udelukkende håndtegn og sig ingenting; hvis din hund udfører øvelsen korrekt, så har den lært at forstå, hvad dit håndtegn betyder.
2. Brug dernæst både håndtegn og lydsignal samtidigt; hvis din hund udfører øvelsen korrekt, så har den lært at forstå kombinationen af håndtegn og lydsignal.
3. Tredje gang siger du kun lydsignalet og er ellers helt neutral; hvis din hund udfører øvelsen korrekt, har den lært at forbinde lydsignalet med den aktuelle øvelse.
4. Til slut skal du så afprøve øvelsen forskellige steder og med forskellige ydre påvirkninger / forstyrrelser – kan du f.eks. få din hund til at reagere på lydsignalet ”sit”, hvis du står med ryggen til den? Hvis ikke, betyder det faktisk, at den ikke 100% har lært lydsignalet, men også aflæser din kropsholdning etc., før den forstår, hvad den skal gøre.

Til eftertanke

For at forstå hvor svært vores hunde nogen gange har det så prøv lige en gang at sætte dig selv i følgende situation: Du står sammen med en person, der vender sig om mod dig og siger ”ska doink” – du kan godt se på ham, at han egentlig er helt overbevist om, at du godt ved, hvad han mener, men da det ikke er tilfældet, lader du som om, du ikke hørte ham. Han er dog stadig af den overbevisning, at du forstår, hvad han siger og gentager derfor – nu med højere stemme ”**ska doink**”. Dette gør ikke ordet mere forståeligt for dig og for at formilde ham lidt, smiler du måske eller retter lidt på jakken, for dog at foretage dig noget.

Nu bliver han for alvor gal, for du må da være noget af det mest tungnemme og stædige æsel, han længe har haft med at gøre, og han griber dig hårdt i armen, rusker den, og skriger lige ind i ansigtet på dig ”**SKA DOINK**” !!!!. Lærte du af dette at forstå, hvad han mente med ”ska doink”? Nej vel? Du blev kun overbevist om, at den person er da overhovedet ikke til at regne med og du vil nok gøre hvad du kan i fremtiden for at undgå ham.

DERFOR: brug letforståelige signaler, dvs. at du altid skal bruge det samme håndtegn og det samme lydsignal, der kun må siges en enkelt gang, når du vil fortælle din hund, at den skal gøre en bestemt ting. Prøv f.eks. at lave en liste med de ting/øvelser, du gerne vil have, at din hund skal kunne, og skriv så ned, hvilke signaler (hånd-tegn, lyd-signaler, kropsholdning), du bruger for at få den til at gøre øvelsen – på den måde bliver du bevidst om din egen brug af signaler, hvilket gør det meget nemmere for dig selv at være konsekvent; dette gør det også nemmere, hvis der er flere personer i familien, da det selvfølgelig er vigtigt, at alle bruger de samme signaler.

Førstehjælp til hunde – hvornår skal du søge dyrlæge

Som udgangspunkt er det vigtigste, at forhindre hunden i at lave yderligere skade på sig selv ved at kradse, gnave eller slikke sig, da disse skader kan være ret slemme – dels slikker hunden skaden større og dels afsætter den en masse farlige mundhulebakterier, som kan give voldsomme infektioner. Giv hunden skærm på eller afdæk skaden på anden vis; træk f.eks. en bomuldssok på benet og tape den fast, hvis hunden har fået en skade i poten eller på benet. Deciderede forbindinger skal lægges af en dyrlæge, så de ikke ligger for stramt, for løst eller på anden måde skader hunden.

Sår – rensning foretages med Klorhexidin, der altid bør være i ”medicinskabet”. Det svier ikke og kan bruges overalt, undtagen i øjne og ører. Hvis hunden har fået et større sår, kan man lave et kompres af vat, gaze el.lign. og presse dette mod såret for at mindske blødningen, indtil en dyrlæge kan kigge på det.

Bid – hundebid kan være lumske, da en tilsyneladende lille skade, kan have gjort stor skade i dybden. Den kan have lavet en lomme under huden, hvori den nærmest har lavet en podning med farlige mundhule-bakterier, der kan fremkalde voldsomme bylder. Klip alt hår væk omkring såret, rens med klorhexidin og mærk så på såret; hvis man kan føle en lomme eller høre en hul lyd, skal hunden til dyrlæge. Er der revet meget hud/væv løst, skal man sørge for at ”lunsen” holdes ind på såret, så både hud og væv holdes varmt, f.eks. ved at holde et håndklæde på såret, som holdes fast med hånden. Dette nedsætter risikoen for hudtransplantation.

kørekort for hunde bogen

Hedeslag – i en bil bliver der hurtigt utrolig varmt, op til 70 grader, og hvis en hund sidder i en sådan bil, kan den få hedeslag og dø, hvis den ikke bliver hjulpet. Den skal straks bringes i skygge og nedkøles lang-somt, allerhelst med tempereret vand (15-20 grader). For koldt vand kan få hunden til at gå i chok. Har man ikke vand i nærheden, kan man lægge køligt materiale omkring hunden, f.eks. sand. Selvom hunden er tørstig, må den kun drikke i små portioner.

Afrevne negle – hvis neglen er revet helt af, kan man sætte et kompres på, indtil blødningen standser, holde såret rent med klorhexidin og så ellers sørge for, at hunden ikke slikker i det. Er neglen ikke revet helt af, men sidder meget løs,

kan man selv trække den af. Det er en god ide først at smøre noget lokalbedøvende på, f.eks. Lidocain. Sidder den skadede negl forholdsvis godt fast, må man en tur til dyrlægen.

Beskadigelse af tænder – er der slået så meget af tanden, at man kan se noget rødt i fladen, skal man straks til dyrlæge, ellers er det nok at holde øje med tanden.

Skader i øjne og ører – her skal man altid konsultere dyrlægen.

Forgiftninger – symptomerne kan være vejrtrækningsproblemer, opkastning, fråde omkring munden, udvidede pupiller, eller alment ildebefindende. Tænk på, at hunde tiltrækkes af sødtlugtende ting, f.eks. kølervæske, og at både chokolade (mest den mørke) og rå løg også kan være livsfarlige. Har man set hunden spise noget giftigt, kan man fremprovokere opkastning ved at hælde en stor mængde groft salt i halsen på den. Ring derefter på forhånd til dyrlægen og fortæl at du er på vej med en forgiftet hund og fortæl så vidt muligt, hvilken gift det drejer sig om.

Insektstik / hugormebid – sædvanligvis er bistik ikke farlige, medmindre hunden er allergisk. Sørg for at brodden kommer helt ud for at undgå infektion og læg evt. noget koldt på stikket (en pose frosne ærter f.eks.) Bliver hunden bidt af en hugorm skal den til dyrlæge, men sørg for at dette foregår stille og roligt, så giften ikke spreder sig mere end højst nødvendigt i kroppen.

Til allersidst: husk at du som god flokleder skal bevare roen og overblikket i alle situationer, så du ikke stresser din hund mere end højst nødvendigt.

Lederskab

Nedstamning

Hunde nedstammer fra ulven. Hund og ulv er biologisk set samme art, da de kan få formeringsdygtigt afkom med hinanden. Som ulven er hunden et flokdyr og den vil danne flok med den familie, som den bor ved.

Flokdannelse

En ulveflok består af medlemmer, der på forskellig vis hjælper hinanden. Derfor bliver de enkelte ulves position i flokken først og fremmest et spørgsmål om kompetence (evnen til at udføre eller afgøre en bestemt ting). I forskellige situationer vil flokmedlemmernes opmærksomhed blive rettet mod de individer, der forventes at handle, fordi de tidligere har vist sig beslutningsdygtige i tilsvarende situationer.

På den måde vil individerne med de største kompetencer få en position i flokken, som de andre giver dem, fordi det er bedst for alle.

Tidlige studier

Den oprindelige dominanst teori om lederskab i ulveflokke stammer fra kortvarige studier helt tilbage i 1940'erne. Det var de første studier af sin art, og de gav et udmærket udgangspunkt for det videre arbejde. Senere forskning har dog

kørekort for hunde bogen

modbevist så godt som alle resultaterne. Bl.a. bygger dominansteorien på ritualer, der blev misfortolkede. I de første studier så forskerne masser af ”dominans” og ”underkastelse” og de konkluderede, at den højt placerede ulv med magt og fysisk styrke dominerede og kontrollerede de lavere placerede, som underkastede sig.

Dette var imidlertid en fejlfortolkning. Det er nemlig ikke den højt placerede ulv, der dominerer og frem-tvinger en underkastelse. Derimod vil en lavere placeret ulv vise sine fredelige hensigter med signaler, som vi fortolker som underkastelse og den højt placerede ulv vil reagere herpå med signaler, som vi fortolker som dominans. Det er altså den lavt placerede ulv, der igangsætter ”ritualet”.

Afstandsøgende aggression

Aggression øger afstanden mellem en gruppes medlemmer og hvis den bliver for stærk, vil gruppen blive splittet og dermed opløst. Derfor vil ingen kunne holde sammen på en flok med magt.

Rangordener, som baseres på styrke og magt, ses af og til, hvor ulve bliver bragt sammen i et afgrænset område, f.eks. en indhegning i en dyrepark. Disse vil ofte starte med at slå, hvorefter en relativ ro vil indfinde sig. På den måde udvikles en rangorden, som alene er baseret på, hvem der er størst og stærkest og slås bedst. Der er imidlertid ikke tale om en gruppe, men om sammenbragte individer. Så snart de får muligheden, vil gruppen blive opløst.

Videnskabelige resultater

Hanner og tæver har hver sin rangorden i en flok.

Der er ingen fysisk magtudøvelse i ulveflokke – al magt udøves på det psykologiske og det rituelle plan.

Hvalpe gives mange friheder, så de stort set kan gøre, hvad de vil og her er tæver mere tolerante end hanner. Når hvalpene bliver omkring 4 måneder, vil ældre ulve/hunde, som dog ikke leder flokken, ikke længere tolerere al slags adfærd, så på det tidspunkt skal hvalpene lære at indordne sig.

De allerfleste flokledere er ledere, fordi de andre i flokken **ønsker** det. Lederne føler sig sikre på deres position og de foretager sig ikke meget for at beholde pladsen, da dette blot ville svække deres autoritet.

De individer, der er placeret i midten af flokken, vil derimod være usikre på deres position og de skændes af og til om, hvem der skal have den højeste status.

De lavt placerede individer kender deres plads og accepterer den, så de skændes ikke med nogen om position.

Ressourcekontrol

At være leder betyder altså ikke at denne er fysisk dominerende, det betyder derimod ressourcekontrol – de har altså opnået deres position ved evnen til at kontrollere værdifulde ressourcer og tage beslutninger til flokkens bedste. Hver enkelt bestemmer selv, hvilke ressourcer den finder vigtige. Derfor kan det sagtens ske, at en leder opgiver den gode soveplads, hvis en anden ligger på den, fordi pladsen, når alt kommer til alt, ikke betyder ret meget.

Nogle betragtninger omkring ”lederskab”

Begrebet ”lederskab” indebærer opfattelsen af, at familien udgør en flok, som hunden er medlem af, og at der i denne flok er en rangorden, hvor hunden bør befinde sig nederst. Denne definition findes der imidlertid ikke noget dokumenteret belæg for.

I bladet ”Hund & træning” (nr. 3, 2005) er der et interview med den svenske adfærdsforsker Anders Hallgren. Han bliver bl.a. spurgt, hvilke faresignaler han ser i nutidens hundetræning, hvortil han svarer: *”For år tilbage satte man lighedstegn mellem lederskab og fysisk afstraffelse, det var bare en pænere måde at sige det på. I dag er man i stedet gået over til psykisk tortur: lad ikke hunden tage initiativ til noget selv, tal ikke med den, når du kommer hjem, gå først ud af døren osv.(...).Der er tendenser, der trækker i den modsatte retning, men det vil tage mange år, før det når ud til den almindelige hundeejer”.*

De eksempler, som Anders Hallgren nævner, kan spores tilbage til John Rogerson, som er en kendt engelsk

hundetræner. Han har overfor HHJ bekræftet, at han er ophavsmand til følgende regler, som stammer fra 1980’erne: Spis før du fodrer din hund, lad ikke din hund sove i din seng/soveværelse, gå først gennem døren, få din hund til at

kørekort for hunde bogen

flytte sig, hvis den ligger midt i entréen og du må gå uden om den, giv den ikke opmærksomhed, når den beder om det, men når du ønsker det og ignorerer din hund de første 2-3 minutter om morgenen, når du kommer hjem eller du kommer ind og hils så på den, når du ønsker det.

Der er sikkert nogle, der mener, at det er en kraftig overdrivelse at betegne sådanne regler "psykisk tortur". Men tænk på, at vi i forvejen kontrollerer hunden så godt som totalt i dagligdagen.

Desværre har Anders Hallgren højst sandsynligt ret i, at det vil tage mange år før de tendenser, der trækker i den modsatte retning, når ud til almindelige hundeejere. Det går i hvert fald ikke hurtigere af, at f.eks. Dyrenes Beskyttelse anbefaler sådanne regler i deres to hæfter "Opdragelse af hunden" og "Når hunden er aggressiv". Hæftet "Opdragelse af hunden" er ganske vist blevet revideret, hvorved man har fjernet nogle af reglerne, men man har bibeholdt 3 af dem.

Men hvad er meningen med reglerne? John Rogerson har oplyst, at hans hensigt med reglerne var, at de udelukkende skulle bruges til at korrigere et bestemt problem, eller bruges på en hund, som ejeren kun havde lidt eller ingen kontrol over. Det har aldrig været hans hensigt, at reglerne skulle bruges som generelle opdragelsesregler.

Ifølge hæfterne fra Dyrenes Beskyttelse skal reglerne bruges til at lære hunden at kende sin plads og at få den til at acceptere, at familiens medlemmer bestemmer over den. Den idé må stamme fra den kendsgerning, at hundens stamfar, gråulven, lever i flok, og fra den påstand, at der er en rangorden i ulvflokken med en leder i toppen.

For det første er hunde generelt betragtet ikke et flokdyr i ulvsk forstand og for det andet er der ikke belæg for, at hunden opfatter familien som en flok, som den er medlem af.

For at bruge betegnelsen "Flok" skal følgende kriterier være opfyldt: 1) Individerne skal være beslægtede; en typisk ulvflok er en familie bestående af far, mor og deres afkom. 2) Individene skal jage sammen og opfostre hvalpe sammen. 3) Individene skal forsvare et fælles territorium.

Frit omstrejfende, herreløse hunde/forvildede hunde opfylder kun i begrænset omfang disse 3 kriterier. Altså er hunde nok sociale, men generelt betragtet er de ikke flokdyr i ulvsk forstand.

En flok består af individer, der tilhører samme art. En menneskefamilie (far, mor og evt. børn, eller en/flere beslægtede eller ubeslægtede personer) samt en eller flere hunde, kan ikke defineres som en flok, da mennesker og hunde tilhører forskellige arter. Og med mindre en hund er fejlpræget, vil den ikke opfatte sig selv som et menneske.

Prægning er en læreproces, hvor dyret lærer, hvem der er dens artsfæller og til hvilken art, den hører. Det starter med, at ungen knytter sig til sin mor. Hos fugle - f.eks. gæs - som straks efter klækningen kan gå omkring, svømme og søge føde, sker prægningen lynhurtigt. Gæslinger opfatter nemlig den første bevægelige genstand, de ser, når de kommer ud af ægget, som deres mor. Og det er lige meget om genstanden er deres mor, en papkasse, der bevæger sig, eller et menneske. Hvis gæslinger præges på f.eks. et menneske, kaldes det fejl-prægning og denne kan ikke ændres. Gæslinger, der er præget på mennesker, vil hele livet opfatte mennesker som deres artsfæller og vil ikke vide af andre gæs.

Hos hunden sker prægningen over meget længere tid, nemlig over flere uger, cirka fra 3. til 8. leveuge. Og hvis hundehvalpe fjernes fra deres mor i denne periode og opfostres af mennesker og ikke har kontakt med

kørekort for hunde bogen

andre hunde, bliver de (fejl)præget på mennesker. Men hos hunde kan fejlprægningen godt ændres, hvis disse sættes sammen med artsfæller igen.

Under normale forhold bliver hundehvalpe præget på mennesker gennem den kontakt de har med opdrætteren og med dennes familie samt med evt. besøgende. Dette er nødvendigt for, at de ikke bliver bange for mennesker. Men der er ikke tale om, at de bliver fejlpræget og opfatter opdrætteren som deres mor og opfatter sig selv som mennesker.

DELKONKLUSION 1; Hvis hunde skal opfatte sig selv som mennesker, skal de være fejlpræget på mennesker, og blive ved med at være det. Men det er usandsynligt, at dette er tilfældet med vores familiehunde. Det er mere sandsynligt, at nogle af dem ikke er tilstrækkeligt præget på mennesker. Altså er der ikke belæg for den idé, at vores familiehunde opfatter sig selv som mennesker og opfatter menneske-familien som en flok, de er medlem af .

Ulveforskere, der har studeret vildtlevende ulvefamilieflokke, er kommet til det resultat, at der IKKE findes et stift, magtbaseret dominanshierarki i sådanne flokke. Der er altså ikke belæg for den opfattelse, at hunden indgår i en rangorden med familien, hvor den skal kende og acceptere sin plads som den ranglaveste. Desuden tyder studier af frit omstrejvende hunde, som lever i grupper, på, at hunde ikke er særlig hierarkiske.

Ifølge ulveforsker David Mech (2001) er der måske én leder i flokken, når det drejer sig om ulveflokke med flere kuld hvalpe, hvor det er sandsynligt, at flokkens oprindelige stifter, som er den ældste, muligvis dominerer og leder flokken. Men når det drejer sig om (fritlevende) familieflokke, som ulveflokke typisk er, så er der en arbejdsfordeling mellem forældrene om lederskabet, men der er også en overlappning i lederskabsaktiviteterne. Hunnen tager primært initiativ til sådanne aktiviteter som at tage sig af og forsvare hvalpene, og hannen tager primært initiativ til at skaffe, uddele eller fordele føden, samt til de vandringer, der er forbundet dermed. Så i en typisk (fritlevende) ulvefamilieflok findes der altså ikke en altbestemmende lederulv.

DELKONKLUSION 2; Der er ikke belæg for, at hunde opfatter sig selv som mennesker og opfatter familien som en flok, de er medlem af. Der er heller ikke belæg for, at hunden indgår i en rangorden med familien, hvor den skal kende sin plads og acceptere sin position som den ranglaveste. Desuden er der ikke belæg for at opfatte ejeren som lederen/alphaen. Der er heller ikke belæg for at tillægge hunden hensigter om konstant at pønse på at "udfordre lederen", samt i øvrigt at tolke det meste af dens adfærd som dominans. F.eks. hævder forfatterne til hæftet "Når hunden er aggressiv", at det er tegn på, at hunden ikke accepterer sin underordnede position i familien, hvis den knurrer og viser tænder eller snapper ved berøring, eller at den efterhånden er blevet døv over for det, ejeren siger, når denne vil have den til at gøre et eller andet.

Med henvisning til Irene Jarnved (2000) er disse to adfærdsformer derimod tegn på, at hunden har mistet tilliden til sin ejer.

Da reglerne - dem Anders Hallgren betegner psykisk tortur - skal bruges til at lære hunden at kende sin plads og acceptere sin position i en ikke-eksisterende flok, med en ikke-eksisterende rangorden, og med en ikke-eksisterende leder, er der ikke belæg for at underkaste hunden disse regler. I øvrigt kan man ikke gå ud og finde belæg for reglerne i ulveflokken, f.eks. for at gå først ud af døren og for at ignorere hunden, når man f.eks. kommer hjem. Og det er ikke så mærkeligt, at man ikke kan det, da John Rogerson har understreget, at hans regler overhovedet intet har at gøre med studier af ulve. Og da reglerne er psykisk tortur, og de - ifølge Anders Hallgren - dræber hundens drivkraft og i yderste tilfælde kan føre til indlært hjælpeløshed, er grundlaget for at underkaste hunden disse regler totalt revet væk.

Hvad gør VI for at efterleve ovennævnte ?

- Vi undlader brug af fysisk magt, da det vil svække vores position som flokleder – kun individer i midten af flokken forfalder til dette.
- Vi kontrollerer vigtige ressourcer; det betyder ikke, at vi skal indføre en række ritualer om at komme i forreste position hele tiden, så hunden f.eks. ikke må være i sengen eller at vi altid skal gå først ud af døren. Det betyder derimod, at vi skal kontrollere hundens muligheder for at gøre det, som den måtte ønske. Hvis hunden er sulten, hvis den vil ud, hvis den vil lege, kan vi f.eks. bede den om at sidde først. På den måde får vi automatisk kontrol over den og er den, der styrer ressourcerne.
- Vi sørger for at opfylde vores hunds behov ! Hundens behov afhænger selvfølgelig af dens racemæssige baggrund; de racer, der blev udviklet til krævende arbejde, er generelt aktive og har et stort behov for at få opfyldt dette specifikke behov og her er det ikke nok at gå rigtigt lange ture med sin hund eller cykle med den. Først når hundens grundlæggende aktiveringsbehov er opfyldt kan man begynde at forlange noget af den.

Hvordan bliver VI en god leder:

1. Vi bevarer roen og overblikket og tager ansvar i alle situationer.
2. Vi bestemmer hvornår, hvordan og hvor længe tingene skal ske.
3. Vi tager initiativ til aktiviteter, leg, samvær og varierede gåture.
4. Vi bruger tydelige og letforståelige signaler.

Hvordan giver VI vores hunde en meningsfyldt hverdag:

- Lader dem bruge deres næse så meget som muligt (søge godbidder, søge deres egen mad, søge genstande, få lov til at snuse på gåture).
- Lader dem bruge hovedet (indlæring af forskellige øvelser/klare opgaver selv).
- Lader dem bruge sig selv (hoppe op på træstammer, hoppe over forhindringer).
- Lader dem knytte sociale bånd med artsfæller (leg, gåture).
- Lader dem mærke "friheden" ved at få lov til at løbe uden line på sikre steder.
- Lader dem bruge deres rovdyrtænder (gnave knogleben).

Nøgleord, der kendetegner en god flokleder

**tryghed – tillid – tolerance – konsekvens – respekt – samvær
– nærhed - kærlig**

kørekort for hunde bogen

Vidste du at

- ❖ Din hund stadig har 80% lighed med en ulv, når man tænker på den måde, de opfører sig på.
- ❖ Din hund har ca. 200 mill. lugteceller i næsen – hvor du selv kun har ca. 5 mill. Derfor kan din hund skelne utroligt mange forskellige dufte fra hinanden. Man mener også at have påvist, at der findes infra-røde detektorer i hundens næse (ligesom på visse slangearter) og at den endda kan lugte vand, der jo for os er helt lugtløst.
- ❖ En ulv (hundens stamfader) kan, hvis der er medvind, opdage en hjorts lugt ca. 2 km væk.
- ❖ Din hund hører ca. 5 gange bedre end dig, hvilket vil sige, at den kan høre lyde med et højere sving-ningstal. Faktisk kan den høre lyde, der for dig er umulige at høre, f.eks. flagermuseskrig, eller mus nede i jorden, hvilket kan være med til at forklare, at den af og til ser ud til at reagere på ting, som vi synes er det rene pjat.
- ❖ En ulv kan høre en anden ulvs tuden 6-7 km væk.
- ❖ Hundeøjet er specielt konstrueret til at kunne se i svagt lys, f.eks. skumring og daggry, hvor ulvene specielt jager, og man mener faktisk, at de kan se farver, men kun som svage pasteller (for de har egentlig ikke noget at bruge farverne til).
- ❖ Din hund er bedre til at se genstande i bevægelse, end når de står stille og den kan gå lige forbi en kat, hvis vinden bærer den anden vej. Du bliver faktisk usynlig for din hund, hvis du står 300 m væk uden at bevæge dig. Derimod kan den se tydelige bevægelser helt op til 1 ½ km væk.
- ❖ Hunden har i gennemsnit en synsradius på 250°, hvor mennesket kun kan se ca. 180°.
- ❖ Hunde har duftkirtler i poterne og de sætter ekstra duftmarkeringer, når de skraber i jorden; og mellem hundens tæer er der en refleks, der gør, at hunden trækker poten til sig, når man lige rammer refleksen (den trækker altså ikke poten til sig, fordi det gør ondt).
- ❖ Hunde har et meget veludviklet flokinstinkt (ulve lever jo sammen i flok) – ulempen ved dette er, at de fleste hunde har det allerbedst, når hele familien er samlet og at det er meget unaturligt for dem at blive forladt af deres flok, når familien skal på arbejde og i skole (men det kan heldigvis læres).
- ❖ De allerfleste hunde – også selvom de ikke tilhører en decideret jagthunderace – har jagtinstinkt (ulve er jo nødt til at jage for at nedlægge et bytte) – ulempen ved jagtinstinktet er, at nogle hunde ikke kan lade være med at løbe efter noget i bevægelse (biler, cykler, løbende børn, katte og joggere); tag altid højde for, at der kan opstå situationer, hvor jagtinstinktet pludselig tændes – f.eks. en kat, der løber ud foran din hund.
- ❖ En hund kan faktisk kun koncentrere sig om om én ting ad gangen, så er den først ”gået i jagtfunktion”, kan den ikke høre, at du kalder (den er altså ikke ulydig med vilje).
- ❖ Hunden, som jo er et flokdyr, har også vagtinstinkt, hvor de fleste hunde ser det som sin opgave, at vogte familiens (flokkens) territorie (have/hus) og fortælle – ved at gø – at nu sker der altså noget, som flok-lederen skal være opmærksom på.
- ❖ Alle hunde har forskellige tærskelværdier, hvilket vil sige, hvor lidt eller hvor meget påvirkning, der skal til, for at en bestemt adfærd udløses. Alle hunde er selvfølgelig individer, så der kan ikke opstilles klare retningslinier for, hvordan hunde vil opføre sig, også selvom de tilhører samme race. Alligevel er der mange former for adfærd, som kan forventes for netop den specifikke race, f.eks. har hyrdehunde en stor tendens til at gø (de har altså en lav tærskelværdi for at gø, hvilket vil sige, at der skal meget lidt påvirkning til, før de begynder at gø).

kørekort for hunde bogen

Hjereteorm kan være livsfarlig for din hund

Infektioner med parasitten fransk hjereteorm er nu så udbredt, at den er på vej til at udgøre et reelt sund-hedsproblem for den danske hundebestand. Det skønnes, at omkring 300-500 hunde smittes årligt.

Hjereteorm er en meget alvorlig lidelse, som i værste fald kan koste hunden livet. Parasitten forårsager skade på vitale organer som hjerte og lunger, men sygdommen kan behandles. Skal hunden blive rask uden mén, er det dog vigtigt, at den behandles tidligt i forløbet.

Et klassisk tegn på, at hunden kan være smittet, er, at den hoster. Det kan være kraftigt og vedvarende, men det kan også være, at hunden blot 'rømmer' sig af og til. Hoste ses dog også ved en række andre sygdomme. Hunden kan imidlertid også være angrebet, uden at den hoster.

En undersøgelse for hjereteorm foregår ved, at hundeejeren opsamler afføring fra hunden tre dage i træk. Dyr lægen undersøger så, om prøverne er positive. Er de det, indledes en behandling, som typisk vil strække sig over tre uger, hvor hunden skal have medicin en til to gange dagligt.

I visse tilfælde kan det være nødvendigt at supplere med yderligere behandling for at hjælpe hunden over sygdommen. Det kan fx være hjerte- eller vanddrivende medicin eller binyrebarkhormon. I alvorlige tilfælde er der ofte også akut behov for plasma- eller blodtransfusioner.

Ormekuren dræber parasitterne, og har hunden været massivt angrebet, kan det ske, at de mange døde parasitter forårsager en chokreaktion, som i værste fald kan være livstruende for hunden. Den har brug for absolut ro og opsyn under behandlingen på grund af risiko for bl.a. allergisk reaktion og blodpropper i lungerne.

Når hunden under behandlingen skal luftes, skal det ske i snor i op til to måneder, afhængig af, hvor omfattende skader parasitten har forvoldt på lungerne. Enkelt udtrykt har hunden en parasitforårsaget lungebetændelse, og det er derfor vigtigt, at hjerte og lunger ikke belastes, og at hunden får ro til at komme sig helt efter angrebet.

Når behandlingen er overstået, skal hundens afføring undersøges igen, så man er sikker på, at parasitterne er udryddet. Herefter anbefales det, at hunden testes mindst en gang om året for hjereteorm.

Ud over hunde kan infektionen med hjereteorm ramme nært beslægtede arter som ræve og ulve, bjørne, oddere og grævlinger. Ræve er et reservoir for hjereteorm. I Nordsjælland menes op til 90 pct. af bestanden at være smittet med hjereteorm, og der er derfor større risiko for smitte i et område med et stort antal ræve. Hjereteorm kan ikke overføres til mennesker.

kørekort for hunde bogen

Hjerteormens livscyklus

Hjerteorm, "Angiostrongylus vasorum" er en parasit, der lever i hundens højre hjertekammer og lungens blodkar. De voksne orm er ca. halvanden til to cm lange, og larverne, der kommer ud i hundens afføring, er gennemsigtige og ca. 0,3 mm lange. De kan derfor kun ses i mikroskop. Der kan være flere end 100.000 larver i et gram afføring.

Hunden smittes, når den spiser snegle eller slikker sneglens slimsekret i sig. Larverne invaderer hundens blodkar og føres til hjerte og lunger. I lungerne lægger ormene æg, som udklækkes til larver. De bliver hostet op af hunden, som igen synker dem, så de til sidst ender i afføringen. Der går mellem 40 og 60 dage, fra hunden har indtaget larverne, til den begynder at udskille dem. Men hunden har stadig voksne hjerteorm siddende i hjerte-lungeregionen, indtil den behandles.

Skovflåter og lopper

Lidt om skovflåter:

- Det er en blodmide, der især forekommer i områder, hvor der lever meget hjortevildt.
- Hvis en hund har fået en flåt på sig, er det vigtigt at få den fjernet indenfor de første 24 timer – den bedste metode er at bruge en speciel flåttang (kan bl.a. købes på apoteket for en billig penge).
- Tidligere råd (kvæles med smør, bedøves med snaps o.l.) er besværlige og også u hensigtsmæssige; det nemmeste - og sikreste - er at tage en flåttang (en almindelig pincet kan bruges i nødstilfælde), der kan gribe fat om flåten og dreje det lille dyr rundt, indtil det slipper af sig selv. Hvis man f.eks. nulrer flåten, er der risiko for at den tømmer sig og det er netop maveindholdet, der helst ikke skal ind i hundens blod. Hvis flåttangen placeres så tæt på huden som muligt, forhindres flåten i at tømme sig, mens toppen af tangen drejes rundt. På den måde kommer hele flåten altid ud.
- Når flåten er taget ud, kan der stadig være en lille bule, men den forsvinder som regel i løbet af få dage – ellers må dyrlægen kontaktes.
- Det er en god ide, **ALTID** at have flåttangen på sig – det kunne jo også være, at man selv er uheldig og får en sådan krabat på sig.

Lidt om lopper:

- En loppe er en 2-3 mm lang blodsuger, der lever hele sit korte liv (10-12 dage) på et værtsdyr, f.eks. en hund.
- Når hun- og hanloppen har parret sig lægger hunloppen 10-12 æg pr. dag – disse er tørre og falder af, når hunden ryster sig. Efter kun 4 dage klækkes ægget og ud kommer en lille larve med strittende hår – det er derfor næsten umuligt at støvsuge den op.
- De voksne lopper suger blod svarende til ca. 20 gange deres egen vægt – det meste bliver til ekskrementer, der drysser af, når hunden går eller ryster sig og på den måde falder der føde ned til larverne.
- 10 voksne hunlopper kan blive til **250.000** på bare 30 dage !!!
- For at komme lopperne til livs, kan der f.eks. dryppes et loppemiddel i hundens nakke – de fleste af disse virker også på flåter, så de i hvert fald ikke kan formere sig.

Lidt om alger:

- I varme somre kan der opstå meget store forekomster af blå-grønne alger; langs de danske kyster ligger algerne i standkanten som store grønne plamager. Disse sammenskyllede alger indeholder høje koncentrationer af det livsfarlige lever-giftstof "nodularin", og det formodes at flere danske hunde er døde efter kontakt med eller indtagelse af dette giftstof. Danmarks Miljøundersøgelser (DMU) fraråder derfor mennesker og dyr at komme i kontakt med de opskyllede alger og det frarådes også at komme i kontakt med vand, der er farvet af alger.
- Der findes desværre ingen modgift mod algegiften; Symptomerne på forgiftning er opkastninger og evt. blodfyldt diarre - ofte er hunden død indenfor 2 døgn efter kontakten med giftstoffet. Fire af de hunde, som døde i sommeren 2006, er blevet obduceret, og hundenes lever har i alle tilfælde været tydeligt beskadiget.
- **Livreddende førstehjælp hvis ulykken er ude:**

kørekort for hunde bogen

Hvis din hund har badet i vand, hvor der er set alger, bør egen dyrlæge straks kontaktes og på nærmeste apotek skal der indkøbes 200mg tabletter med aktivt kul, da det kan opsuge en del af giftstofferne fra mavetarmkanalen. Dosis er 1 tablet pr. 5 kg hund og der skal **straks** gives en dosis, der svarer til hundens vægt: 0-5 kg = 1 tablet, 5-10 kg = 2 tabletter, 10-15 kg = 3 tabletter osv. Herefter skal hunden vaskes grundigt, så der ikke er mulighed for indtagelse af giftstoffer, når hunden soignerer sin pels.

- Hvis hunden har forgiftningssymptomer, skal den straks til dyrlægen, men hvis den allerede har symptomer vil det ofte være for sent. Hvis hunden overlever de første 2 døgn, ser fremtiden god ud for hunden, men desværre overlever mange hunde ikke.

DEN ÆLDRE / GAMLE HUND:

- Allerede fra 5-8 års alderen begynder hunde at ældes og de fysiske funktioner nedsættes; stofskiftet og cellerne begynder at ældes.
- Man kan sige lidt populært, at hver gang hunden bliver et år ældre, svarer det til, at vi mennesker bliver 7 år ældre. Det betyder at de fysiologiske ændringer og selve ældningen foregår langt hurtigere for hunde end tilfældet er hos mennesker.
- Når hunden ældes, så ældes også hjernen – det er en naturlig udvikling, der primært skyldes celleskader forårsaget af frie radikaler. Frie radikaler dannes af kroppens eget stofskifte samt af miljøforurening og UV-lys. Disse skader giver biologiske og fysiske ændringer i hjernens væv, hvilket kan føre til, at ældre hunde får nedsat evne til at løse problemer og får ændret adfærd.
- Op til 50% af hunde på 8 år eller derover viser faktisk et eller flere kliniske tegn på ældning af hjernen. Hvis man imidlertid opdager tegnene på ældning af hjernen på et tidligt stadie, kan udviklingen faktisk stoppes, f.eks. ved fodring med et foder, der er specielt egnet for ældre hunde.

- Symptomer på ældning af hjernen (senilitet / demens):

Formålsløs vandren omkring eller frem og tilbage

Hunden stirrer frem for sig ind i tomme rum eller ind i væggen

Forvirring eller desorientering ved velkendte steder – hunden har svært ved at finde døren, farer vild i huset eller i haven og kan ikke finde ud, når den kommer ind i et hjørne eller bag møbler

Urenlighed – hunden glemmer at gå udenfor for at besøge eller glemmer at sige til, når den vil ud

Glemmer at spise og i nogle tilfælde også at drikke

Reagerer ikke på mennesker, som den tidligere var glad for

Glemmer personer og andre hunde, som den har mødt for nylig

Hilser ikke længere på ejeren

Ændrer sovemønster – sover mere om dagen og mindre om natten

Er generelt mindre aktiv

Søger ikke længere opmærksomhed eller går væk, når der bliver kælet for den Glemmer indlærte stikord og reagerer ikke længere på sit navn

Hvad er sterilisering ?

Sterilisering af hunden er en neutraliseringsform, hvor dyrlægen ved en operation fjerner tævehundens livmoder og æggestokke. Det betyder at din hund ikke kommer i løbetid, at den ikke kan få hvalpe, og at den ikke vil blive falsk gravid. Samtidig forhindrer en sterilisering også sygdomme i livmoder og æggestokke som f.eks. livmoderbetændelse, der rammer mange ældre tævehunde, og kræft i æggestokkene. Hvis man steriliserer hunden tidligt i livet nedsætter man også dens risiko for at udvikle kræft i mælkekirtlerne (brystkræft). Alle tævehunde har ca. 25 % risiko for i løbet af deres levetid at udvikle kræft i mælkekirtlerne. Denne risiko nedsættes til mindre end 8% hvis man steriliserer før 2. løbetid, og helt ned til under 1% hvis man steriliserer før hunden har haft sin første løbetid.

Du kan også som ejer vælge at sterilisere hunden ved at lade dyrlægen give den en p-sprøjte. Det er en hormonbehandling hunden kan få for at undgå at den kommer i løbetid. Behandling starter med at dyrlægen undersøger hunden for at sikre sig at den befinder sig på det rigtige tidspunkt i sin seksualcyklus. Efter første behandling skal hormonbehandlingen gentages hver 5. måned resten af hundens liv.

Hvad er kastration ?

Kastration af hund er en neutraliseringsform, hvor dyrlægen ved en operation fjerner hanhundens testikler. Derved letter man tilværelsen for den hanhund, som ikke skal bruges til avl.

En stor del af en hanhunds adfærd er særdeles uhensigtsmæssig, hvis han skal leve som familiehund: Han må ikke parre hverken løbske tævehunde, møbler eller børn og gæster. Han må ikke strejfe efter tævehunde i løbetid, og hans naturlige drift om at blive flokfører må holdes nede, da hans flok jo består af mennesker, som alle skal være over ham i hierarkiet. Hans naturlige behov for at dominere andre hanhunde får heller ikke lov til at komme til udtryk. Det bliver betragtet som aggression og kan i værste fald føre til voldsomme hundeslagsmål, overfald på andre hanhunde og bidskader på mennesker. Hanhunde med denne type adfærdsproblemer udgør en stor del af de hunde, som enten ender på internater eller bliver aflivet i en ung alder.

Men der er andre grunde til at anbefale kastration af hanhunde. Nogle hundes testikler udvikler sig ikke normalt, men bliver siddende i bughulen eller i lyskekanalen frem for i pungen. Dette kalder man kryptorkisme, og det er en arveligt betinget tilstand. Kryptorkisme kan være enkeltsidig eller dobbeltsidig. Den kaldes abdominal, hvis den berørte testikel befinder sig i bughulen, og inguinal, hvis testiklen sidder i lyskekanalen. Begge disse tilstande medfører en øget risiko for testikelkræft, og for drejning af testiklen med en deraf følgende smertefuld snoning af sædstrengen. Hanhunde, der lider af kryptorkisme, bør kastreres; både for deres egen skyld, men også for at forhindre avl af kryptorkide hunde.

Gamle hanhunde udvikler ofte en forstørret blærehalskirtel (prostata), og har øget risiko for kræft i denne kirtel. De har også en øget risiko for udvikling af mellemkødsbrok (perinealhernie). Dette er en tilstand, hvor muskulaturen omkring endetarmen svinder, så den bageste del af tarmen falder ud til siden mellem musklerne. Mellemkødsbrok kan behandles med en operation, hvor man også kastrerer hunden for at undgå gentagelser.

Er der bivirkninger ved, at en hanhund bliver kastreret ?

Ulemperne ved en kastration er, at din hund skal gennemgå en operation under fuld narkose. Men en ung, sund og rask hund tåler langt bedre en operation end den ældre hund, som kan have udviklet sygdomme i testiklerne eller prostata og mellemkødsbrok, og hvor en operation kan være nødvendig for at redde hundens liv. På moderne, veldrevne dyreklinikker vil din hund ikke opleve smerte eller væsentligt ubehag i forbindelse med en operation. Der anvendes de bedste bedøvelsesmidler og smertestillende medicin, og patienterne overvåges omhyggeligt både før, under og efter operationen. Kastrerede hanhunde har lettere ved at blive tykke end ikke-kastrerede hunde. Det problem løser du dog let med passende fodring og motion. Det er beregnet, at en kastration medfører en nedsættelse af stofskiftet til 80% af det oprindelige. En tilsvarende nedsættelse af energimængden i foderet vil være nødvendig for at forhindre overvægt. Til dette formål kan du med fordel fodre med et kalorielet foder. Du kan vælge at lade din hanhund kastrere, hvis du har besluttet, at den ikke skal bruges til avl. Samtidig mindsker du risikoen for adfærdsproblemer som strejfen, aggression og dominans, og du nedsætter eller fjerner risikoen for udvikling af alvorlige sygdomme som testikelkræft, prostatakræft og mellemkødsbrok. En kastreret hanhund tilpasser sig lettere tilværelsen som familiehund, har lettere ved at omgås andre hunde, og vil også som brugshund have lettere ved at koncentrere sig om sine opgaver.

Hvad er spolorm ?

Spolorm er en indvoldsorm, der lever i hundens tarmkanal. Hundens spolorm hedder *Toxocara canis*, mens *Toxocaris leonia* kan inficere både hund og kat. Hunnerne kan blive op til 18 cm lange.

Hvordan smitter spolorm?

Spolormens æg udskilles med hundens afføring. Herefter optages de af en mellemvært, som kan være en mus, bille eller en fugl, hvor spolormen vandrer ud i værtens væv og indkapsler sig. Når hunden så æder værten, vil ormen aktiveres og udvikle sig til en voksen orm i hundens tarmkanal.

De unge larver kan også vandre ud og indkapsle sig i hundens væv. Hos tæven kan de så aktiveres, når hun bliver drægtig og vandre over moderkagen og inficere hvalpene. Larverne vandrer også ned i mælkekirtlerne og kan så smitte hvalpene, når de dier. Det er kun hos helt unge hvalpe, at ineffektive æg kan udvikle sig til voksne spolorm i tarmkanalen uden en mellemvært.

Fortæl om tævens løbetid ?

Hos de fleste tæver starter den første løbetid omkring 7-9 måneders alderen. Hos små racer lidt tidligere end hos store racer. Alderen kan dog variere og det er ikke ualmindeligt, at en stor hund først kommer i sin første løbetid, når den er omkring 12-18 måneder.

Løbetiden varer ca. 3 uger, men kan også variere i længde. En god indikator for hvornår hunden er tæt på sin løbetid er som sagt hanhundene; de snuser tæven bagtil og lader hende vide, at hun er ganske interessant. (Det er derfor god skik at undgå hundeparkerne under løbetid..) Desuden svulmer den ellers så lille og indfaldne skede op til 2-4 gange normal størrelse.

I den første halvdel af løbetiden bløder hunden med frisk, højrødt blod. De fleste tæver er gode til at holde sig selv og omgivelserne rene, mens andre er knap så ihærdige med at gøre rent efter sig. Her kan man udstyre hunden med en "løbetidstrusse" og håbe på, at hunden tillader udstyret og ikke bider trusserne af! Husk blot at tage trusserne af hunden, når den skal luftes. I den sidste halvdel af løbetiden, hen imod ægløsningen, aftager blødningen og sekretet bliver mere klart og vandigt. Ægløsningen finder typisk sted mellem dag 12 og 14, men også her er der store variationer. Vil man kende det præcise

tidspunkt for ægløsningen og dermed også det optimale tidspunkt for parring, kan man hos sin dyrlæge få målt tævens progesteron ved en blodprøve.

Hvad er symptomerne på kennelhoste ?

Inkubationstiden for kennelhoste er mellem 5 og 10 dage. Du vil tit opdage mindre symptomer, som f.eks. let tør hoste og en smule nedstemthed hos din hund, og symptomerne opstår gerne fra den ene dag til den anden. Der er en tendens til, at yngre hunde bliver lidt hårdere angrebet end ældre hunde.

Ofte er det hosten, der er det største problem, fordi den virker selvforstærkende, og fordi et hosteanfald kan ende i en opkastning. Hunden kan få feber, dvs. en temperatur over 39,3 °C, og det er ofte årsagen til manglende ædelyst. I nogle tilfælde kan der også opstå lungebetændelse, fordi hundens immunforsvar er generelt svækket, og den derfor er mere modtagelig over for en infektion med bakterier.

Hvordan behandles kennelhosten ?

Hunden behandles med hostestillende medicin og eventuelt med antibiotika, hvis der er mistanke om begyndende lungebetændelse. I sygdommens akutte fase og i rekonvalescensfasen bør du holde hunden i ro. I januar 2008 blev der i Danmark introduceret en ny og effektiv vaccine mod to af de mikroorganismer, som oftest er årsag til udbrud af kennelhoste. Vaccinen er en næsespray, som lokalt i luftvejene stimulerer dannelsen af antistoffer på overfladen af luftvejene. Derved kan bakterier og vira ikke sætte sig fast.

Hvad er Hofteledysplasi ?

Hofteledysplasi er en arvelig lidelse, hvor hofteledet er ustabil. Dette betyder, at ledhovedet ikke passer fint ind i leddskålen i bækkenet. Denne ustabilitet resulterer under opvæksten i en unormal vægtbelastning i hofteledet. Led brusken ødelægges og led hovedet og leddskålen vil gnide mod hinanden ved hver skridt med store smerter til følge.

Sygeforsikring på din hund hvad er det ?

Den dækker, hvis din hund skader andre, eller hvis din hund selv kommer til skade eller bliver syg, kan du have fordel af at have Sygeforsikring og Livsforsikring til din hund. Forsikringen kan du købe, fra hunden er 8 uger gammel, og sætter et loft over uventede udgifter på din hund.

Hvad gør dig til en spændene hundefører for din hund ?

Tempo og begejstring. Du bør også spekulere over om du nu også selv har fundet "femte gear". Alt hvad vi mennesker foretager os, ser i hundens øjne ud til at foregå i slow motion. For at vække en hunds begejstring, skal vi fremvise overdrevent meget humør – og der skal tempo på!

Kan man lave om på en hunds medfødte instinkter ?

80 % af det temperament og den adfærd man ser hos sin hund er genetisk nedarvet fra dens forældre og derfor har man kun 20 % at gøre godt med som miljøpåvirkning gennem træning og prægning. En hunds medfødte instinkter kan således ikke fjernes, men gennem avlen, kan der gives større tærskelværdier og dermed en større tålmodighed og ligevægt. Tærskelværdierne kan flyttes fra den ene ende af skalaen til den anden ved kun to generationer. Derfor kan man ved at udtage hunde af avlen med for lave tærskelværdier, få hunde, der bedre klarer den stressede og urolige verden, vi lever i.

Hvad er slidgigt i albueleddet hos hunde?

Hvis din hund er halt på et forben, og albueleddet er ømt og varmt at føle på, kan det være, den har slidgigt i albueleddet. Sygdommen forekommer mest hos ældre hunde af stor race, men også små hunde, f.eks. gravhunde med de karakteristiske skæve ben, kan have problemer i albueleddet.

Sygdommen kan i en del tilfælde føres tilbage til hvalpealderen, hvor der allerede i 5-månedersalderen optræder tilbøjelighed til at gå stift på det ene ben, især når hvalpen lige har hvilet sig eller motioneret.

Cykling med hund, hvordan gør man det ?

At løbe ved siden af en cykel er hårdere for hunden end cykelturen er for dig - husk det! Du bør derfor følge et intervaltræningsprogram og starte med korte ture, hver 2. eller hver 3. dag. Tempoet må ikke være højere end hunden kun travler ved siden af dig - uanset om du cykler eller løber. Du bør undgå at hunden galoperer, med mindre den løber uden line på blødt underlag og det blot drejer sig om en kort afstand.

Tips til cykelturen: Find et egnet sted uden forstyrrende trafik. Start med tilvænning. Dvs. at hunden skal vænne sig til cyklen. Hold cyklen (på din højre side) med venstre hånd, og lok hunden (i line) bagom cyklen og på højre side af denne, mens du siger ordet "cykle".

13 hunderacer der er ulovlige i Danmark ?

1) Pitbull terrier. 2) Tosa inu. 3) Amerikansk staffordshire terrier. 4) Fila brasileiro. 5) Dogo argentino. 6) Amerikansk bulldog. 7) Boerboel. 8) Kangal. 9) Centralasiatisk ovtcharka. 10) Kaukasisk ovtcharka. 11) Sydrussisk ovtcharka. 12) Tornjak. 13) Sarplaninac.

5 ting du ikke må give din hund. ?

Nødder, Æbler og løg, Vindruer, Tomater, Chokolade

Kan en hund have en dårlig dag?

Ja det kan den godt, præcis som os mennesker, kan hunden have en dårlig dag. Dette skal respekteres. Får du mistanke om at dette er tilfældet, – eller du selv har en dårlig dag, afslutter du træningen med en øvelse, som hunden er rigtig god til/glad for - roser, – og så træner du ikke mere den dag!

Hvilke racer er særligt udsatte for at få slidgigt i albueleddet?

Labrador, golden retriever, schæfer, Rottweiler, chowchow.

Hvordan skal du færdes med din hund i naturen ?

I naturen skal hunde føres i snor. Vil du lufte hunden i naturen, skal den være i snor. Det er sund fornuft, og det siger Naturbeskyttelsesloven også, ... fordi de vilde dyr stresses. Løse hunde kan skræmme og stresser dyrene i naturen. Blot lugten af en hund kan betyde, at nogle dyr for en tid ikke tør vende tilbage til græsningstedet eller til ungerne. En løs hund kan blive omstrejvende, og det sker, at omstrejvende hunde skambider dyr... og fordi nogle mennesker er bange. Mange børn og voksne er bange for hunde, og de skal også kunne færdes trygt i naturen. De kan ikke vide, at netop din hund aldrig ville gøre dem fortræd. Vis hensyn. Også hunde i snor kan virke skræmmende. Tag derfor altid hensyn til andre skovgæster. Tænk på, at en gøende hund kan forskrække både heste og cyklister, så der kan opstå farlige situationer.

kørekort for hunde bogen

Nævn 3 forskellige slags hundetræning du kan gå til med din hund ?

Spor, agility, Rally, dog dancing, ringtræning

Hvorfor skal man træne sin hund ?

Hunden er som udgangspunkt et dyr der elsker at blive aktiveret. Så hvorfor ikke gøre hunden tilfreds, samtidig med at man får en glad og harmonisk hund. For at opnå dette kræves, at hundeejeren er indstillet på at bruge en del tid, både på den daglige træning og på den ugentlige træning i klubben.

Det er umuligt at tilføre en hund nogle evner den ikke har, men man kan træne, vedligeholde og videreudvikle hundens medfødte evner, behov og instinkter.

Alle hunde kan sidde, ligge, gå, løbe og bruge sin næse for enten at følge et spor eller finde ting. Men vi kan lære hunden at gøre det, når vi ønsker det og så længe vi ønsker det. Under denne træning opfyldes hundens vigtigste behov: Behovet for en flokfører, der stiller krav, er konsekvent og viser anerkendelse.

Træner man sin hund rigtigt, vil man hurtigt blive belønnet med mange gode timer og sjove oplevelser sammen med sin hund – for hundene elsker det.

Hvad er sterilisering?

Sterilisering af hunden er en neutraliseringsform, hvor dyrlægen ved en operation fjerner tævehundens livmoder og æggestokke. Det betyder at din hund ikke kommer i løbetid, at den ikke kan få hvalpe, og at den ikke vil blive falsk gravid. Samtidig forhindrer en sterilisering også sygdomme i livmoder og æggestokke som f.eks. livmoderbetændelse, der rammer mange ældre tævehunde, og kræft i æggestokkene. Hvis man steriliserer hunden tidligt i livet nedsætter man også dens risiko for at udvikle kræft i mælkekirtlerne (brystkræft). Alle tævehunde har ca. 25 % risiko for i løbet af deres levetid at udvikle kræft i mælkekirtlerne. Denne risiko nedsættes til mindre end 8% hvis man steriliserer før 2. løbetid, og helt ned til under 1% hvis man steriliserer før hunden har haft sin første løbetid.

Du kan også som ejer vælge at sterilisere hunden ved at lade dyrlægen give den en p-sprøjte. Det er en hormonbehandling hunden kan få for at undgå at den kommer i løbetid. Behandling starter med at dyrlægen undersøger hunden for at sikre sig at den befinder sig på det rigtige tidspunkt i sin seksualcyklus. Efter første behandling skal hormonbehandlingen gentages hver 5. måned resten af hundens liv.

Hvad er kastration?

Kastration af hund er en neutraliseringsform, hvor dyrlægen ved en operation fjerner hanhundens testikler. Derved letter man tilværelsen for den hanhund, som ikke skal bruges til avl.

En stor del af en hanhunds adfærd er særdeles uhensigtsmæssig, hvis han skal leve som familiehund: Han må ikke parre hverken løbske tævehunde, møbler eller børn og gæster. Han må ikke strejfe efter tævehunde i løbetid, og hans naturlige drift om at blive flokfører må holdes nede, da hans flok jo består af mennesker, som alle skal være over ham i hierarkiet. Hans naturlige behov for at dominere andre hanhunde får heller ikke lov til at komme til udtryk. Det bliver betragtet som aggression og kan i værste fald føre til voldsomme hundeslagsmål, overfald på andre hanhunde og bidskader på mennesker. Hanhunde med denne type adfærdsproblemer udgør en stor del af de hunde, som enten ender på internater eller bliver aflivet i en ung alder.

Men der er andre grunde til at anbefale kastration af hanhunde. Nogle hundes testikler udvikler sig ikke normalt, men bliver siddende i bughulen eller i lyskekanalen frem for i pungen. Dette kalder man kryptorkisme, og det er en arveligt betinget tilstand. Kryptorkisme kan være enkeltsidig eller dobbeltsidig. Den kaldes abdominal, hvis den berørte

kørekort for hunde bogen

testikel befinder sig i bughulen, og inguinal, hvis testiklen sidder i lyskekanalen. Begge disse tilstande medfører en øget risiko for testikelkræft, og for drejning af testiklen med en deraf følgende smertefuld snoning af sædstrengen. Hanhunde, der lider af kryptorkisme, bør kastreres; både for deres egen skyld, men også for at forhindre avl af kryptorkide hunde.

Gamle hanhunde udvikler ofte en forstørret blærehalskirtel (prostata), og har øget risiko for kræft i denne kirtel. De har også en øget risiko for udvikling af mellemkødsbrok (perinealhernie). Dette er en tilstand, hvor muskulaturen omkring endetarmen svinder, så den bageste del af tarmen falder ud til siden mellem musklerne. Mellemkødsbrok kan behandles med en operation, hvor man også kastrerer hunden for at undgå gentagelser.

Er der bivirkninger ved, at en hanhund bliver kastreret ?

Ulemperne ved en kastration er, at din hund skal gennemgå en operation under fuld narkose. Men en ung, sund og rask hund tåler langt bedre en operation end den ældre hund, som kan have udviklet sygdomme i testiklerne eller prostata og mellemkødsbrok, og hvor en operation kan være nødvendig for at redde hundens liv. På moderne, veldrevne dyreklinikker vil din hund ikke opleve smerte eller væsentligt ubehag i forbindelse med en operation. Der anvendes de bedste bedøvelsesmidler og smertestillende medicin, og patienterne overvåges omhyggeligt både før, under og efter operationen. Kastrerede hanhunde har lettere ved at blive tykke end ikke-kastrerede hunde. Det problem løser du dog let med passende fodring og motion. Det er beregnet, at en kastration medfører en nedsættelse af stofskiftet til 80% af det oprindelige. En tilsvarende nedsættelse af energimængden i foderet vil være nødvendig for at forhindre overvægt. Til dette formål kan du med fordel fodre med et kalorielet foder. Du kan vælge at lade din hanhund kastrere, hvis du har besluttet, at den ikke skal bruges til avl. Samtidig mindsker du risikoen for adfærdsproblemer som strejfen, aggression og dominans, og du nedsætter eller fjerner risikoen for udvikling af alvorlige sygdomme som testikelkræft, prostatakræft og mellemkødsbrok. En kastreret hanhund tilpasser sig lettere tilværelsen som familiehund, har lettere ved at omgås andre hunde, og vil også som brugshund have lettere ved at koncentrere sig om sine opgaver.

Hvad er spolorm?

Spolorm er en indvoldsorm, der lever i hundens tarmkanal. Hundens spolorm hedder *Toxocara canis*, mens *Toxocaris leonia* kan inficere både hund og kat. Hunnerne kan blive op til 18 cm lange.

Hvordan smitter spolorm?

Spolormens æg udskilles med hundens afføring. Herefter optages de af en mellemvært, som kan være en mus, bille eller en fugl, hvor spolormen vandrer ud i værtens væv og indkapsler sig. Når hunden så æder værten, vil ormen aktiveres og udvikle sig til en voksen orm i hundens tarmkanal.

De unge larver kan også vandre ud og indkapsle sig i hundens væv. Hos tæven kan de så aktiveres, når hun bliver drægtig og vandre over moderkagen og inficere hvalpene. Larverne vandrer også ned i mælkekirtlerne og kan så smitte hvalpene, når de dier. Det er kun hos helt unge hvalpe, at ineffektive æg kan udvikle sig til voksne spolorm i tarmkanalen uden en mellemvært.

Fortæl om tævens løbetid ?

Hos de fleste tæver starter den første løbetid omkring 7-9 måneders alderen. Hos små racer lidt tidligere end hos store racer. Alderen kan dog variere og det er ikke ualmindeligt, at en stor hund først kommer i sin første løbetid, når den er omkring 12-18 måneder.

Løbetiden varer ca. 3 uger, men kan også variere i længde. En god indikator for hvornår hunden er tæt på sin løbetid er som sagt hanhundene; de snuser tæven bagtil og lader hende vide, at hun er ganske interessant. (Det er derfor god skik at undgå hundeparkerne under løbetid..) Desuden svulmer den ellers så lille og indfaldne skede op til 2-4 gange normal størrelse.

kørekort for hunde bogen

I den første halvdel af løbetiden bløder hunden med frisk, højrødt blod. De fleste tæver er gode til at holde sig selv og omgivelserne rene, mens andre er knap så ihærdige med at gøre rent efter sig. Her kan man udstyre hunden med en ”løbetidstrusse” og håbe på, at hunden tillader udstyret og ikke bider trusserne af! Husk blot at tage trusserne af hunden, når den skal luftes. I den sidste halvdel af løbetiden, hen imod ægløsningen, aftager blødningen og sekretet bliver mere klart og vandigt. Ægløsningen finder typisk sted mellem dag 12 og 14, men også her er der store variationer. Vil man kende det præcise tidspunkt for ægløsningen og dermed også det optimale tidspunkt for parring, kan man hos sin dyrlæge få målt tævens progesteron ved en blodprøve.

Hvad er symptomerne på kennelhoste?

Inkubationstiden for kennelhoste er mellem 5 og 10 dage. Du vil tit opdage mindre symptomer, som f.eks. let tør hoste og en smule nedstemthed hos din hund, og symptomerne opstår gerne fra den ene dag til den anden. Der er en tendens til, at yngre hunde bliver lidt hårdere angrebet end ældre hunde.

Oftentimes er det hosten, der er det største problem, fordi den virker selvforstærkende, og fordi et hosteanfald kan ende i en opkastning. Hunden kan få feber, dvs. en temperatur over 39,3 °C, og det er ofte årsagen til manglende ædelyst. I nogle tilfælde kan der også opstå lungebetændelse, fordi hundens immunforsvar er generelt svækket, og den derfor er mere modtagelig over for en infektion med bakterier.

Hvordan behandles kennelhosten?

Hunden behandles med hostestillende medicin og eventuelt med antibiotika, hvis der er mistanke om begyndende lungebetændelse. I sygdommens akutte fase og i rekonvalescensfasen bør du holde hunden i ro. I januar 2008 blev der i Danmark introduceret en ny og effektiv vaccine mod to af de mikroorganismer, som oftest er årsag til udbrud af kennelhoste. Vaccinen er en næsespray, som lokalt i luftvejene stimulerer dannelsen af antistoffer på overfladen af luftvejene. Derved kan bakterier og vira ikke sætte sig fast.

Hvad er Hofteledysplasi?

Hofteledysplasi er en arvelig lidelse, hvor hofteledet er ustabil. Dette betyder, at ledhovedet ikke passer fint ind i ledskålen i bækkenet. Denne ustabilitet resulterer under opvæksten i en unormal vægtbelastning i hofteledet. Led brusken ødelægges og led hovedet og ledskålen vil gnide mod hinanden ved hver skridt med store smerter til følge.

Sygeforsikring på din hund hvad er det ?

Den dækker, hvis din hund skader andre, eller hvis din hund selv kommer til skade eller bliver syg, kan du have fordel af at have Sygeforsikring og Livsforsikring til din hund. Forsikringen kan du købe, fra hunden er 8 uger gammel, og sætter et loft over uventede udgifter på din hund.

Hvad betyder det at træne sin hund med motivation og hvordan gør man det ?

Hvad gør dig til en spændene hundefører for din hund ?

Tempo og begejstring. Du bør også spekulere over om du nu også selv har fundet ”femte gear“. Alt hvad vi mennesker foretager os, ser i hundens øjne ud til at foregå i slow motion. For at vække en hunds begejstring, skal vi fremvise overdrevent meget humør – og der skal tempo på!

Kan man lave om på en hunds medfødte instinkter ?

80 % af det temperament og den adfærd man ser hos sin hund er genetisk nedarvet fra dens forældre og derfor har man kun 20 % at gøre godt med som miljøpåvirkning gennem træning og prægning. En hunds medfødte instinkter kan således ikke fjernes, men gennem avlen, kan der gives større tærskelværdier og dermed en større tålmodighed og

kørekort for hunde bogen

ligevægt. Tærskelværdierne kan flyttes fra den ene ende af skalaen til den anden ved kun to generationer. Derfor kan man ved at udtage hunde af avlen med for lave tærskelværdier, få hunde, der bedre klarer den stressede og urolige verden, vi lever i.

Hvad er slidgigt i albueledet hos hunde?

Hvis din hund er halt på et forben, og albueledet er ømt og varmt at føle på, kan det være, den har slidgigt i albueledet. Sygdommen forekommer mest hos ældre hunde af stor race, men også små hunde, f.eks. gravhunde med de karakteristiske skæve ben, kan have problemer i albueledet.

Sygdommen kan i en del tilfælde føres tilbage til hvalpealderen, hvor der allerede i 5-månedersalderen optræder tilbøjelighed til at gå stift på det ene ben, især når hvalpen lige har hvilet sig eller motioneret.

Cykling med hund, hvordan gør man det ?

At løbe ved siden af en cykel er hårdere for hunden end cykelturen er for dig - husk det! Du bør derfor følge et intervaltræningsprogram og starte med korte ture, hver 2. eller hver 3. dag. Tempoet må ikke være højere end hunden kun traver ved siden af dig - uanset om du cykler eller løber. Du bør undgå at hunden galoperer, med mindre den løber uden line på blødt underlag og det blot drejer sig om en kort afstand.

Tips til cykelturen: Find et egnet sted uden forstyrrende trafik. Start med tilvæning. Dvs. at hunden skal vænne sig til cyklen. Hold cyklen (på din højre side) med venstre hånd, og lok hunden (i line) bagom cyklen og på højre side af denne, mens du siger ordet "cykle".

Hvilke 6 hunde der er omfattet af forbudsordningen ?

1) Pitbull terrier. 2) Tosa inu. 3) Amerikansk staffordshire terrier. 4) Fila brasileiro. 5) Dogo argentino. 6) Amerikansk bulldog. 7) Boerboel. 8) Kangal. 9) Centralasiatisk ovcharka. 10) Kaukasisk ovcharka. 11) Sydrussisk ovcharka. 12) Tornjak. 13) Sarplaninac.

Nævn mindst 5 ting du ikke må give din hund. ?

Nødder, Æbler og løg, Vindruer, Tomater, Chokolade

Kan en hund have en dårlig dag?

Ja det kan den godt, præcis som os mennesker, kan hunden have en dårlig dag. Dette skal respekteres. Får du mistanke om at dette er tilfældet, – eller du selv har en dårlig dag, afslutter du træningen med en øvelse, som hunden er rigtig god til/glad for - roser, – og så træner du ikke mere den dag!

Hvilke racer er særligt udsatte for at få slidgigt i albueledet?

Labrador, golden retriever, schæfer, rottweiler, chowchow.

Hvordan skal du færdes med din hund i naturen ?

I naturen skal hunde føres i snor. Vil du lufte hunden i naturen, skal den være i snor. Det er sund fornuft, og det siger Naturbeskyttelsesloven også,... fordi de vilde dyr stresses. Løse hunde kan skræmme og stresser dyrene i naturen. Blot lugten af en hund kan betyde, at nogle dyr for en tid ikke tør vende tilbage til græsningsstedet eller til ungerne. En løs hund kan blive omstrejvende, og det sker, at omstrejvende hunde skambider dyr.... og fordi nogle mennesker er bange. Mange børn og voksne er bange for hunde, og de skal også kunne færdes trygt i naturen. De kan ikke vide, at netop din hund aldrig ville gøre dem fortræd. Vis hensyn. Også hunde i snor kan virke skræmmende. Tag derfor altid hensyn

kørekort for hunde bogen

til andre skovgæster. Tænk på, at en gøende hund kan forskrække både heste og cyklister, så der kan opstå farlige situationer.

Nævn 3 forskellige slags hundetræning du kan gå til med din hund ?

Spor, agility, Rally, dog dancing, ringtræning

Hvorfor skal man træne sin hund ?

Hunden er som udgangspunkt et dyr der elsker at blive aktiveret. Så hvorfor ikke gøre hunden tilfreds, samtidig med at man får en glad og harmonisk hund. For at opnå dette kræves, at hundeejeren er indstillet på at bruge en del tid, både på den daglige træning og på den ugentlige træning i klubben.

Det er umuligt at tilføre en hund nogle evner den ikke har, men man kan træne, vedligeholde og videreudvikle hundens medfødte evner, behov og instinkter.

Alle hunde kan sidde, ligge, gå, løbe og bruge sin næse for enten at følge et spor eller finde ting. Men vi kan lære hunden at gøre det, når vi ønsker det og så længe vi ønsker det. Under denne træning opfyldes hundens vigtigste behov: Behovet for en flokfører, der stiller krav, er konsekvent og viser anerkendelse.

Træner man sin hund rigtigt, vil man hurtigt blive belønnet med mange gode timer og sjove oplevelser sammen med sin hund – for hundene elsker det.

God fornøjelse

Kørekort til hund instruktør

Vordingborg hjemmeside. www.hundehold.dk

Per Kaarup

Tlf. 55 77 64 11

Mobil. 50 48 49 59

Næstved hjemmeside www.hundesnor.dk

Lone Nielsen

Tlf. 55 56 28 80

Mobil. 26 85 87 33